

INFORMACJA O SYTUACJI NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2016 I 2017 ROKU

TORUŃ, KWIECIEŃ 2017 R.

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN NA RYNKU PRACY W 2016 ROKU	2
1.1. SYTUACJA GOSPODARCZA – PODSTAWOWE DANE.....	2
1.2. BEZROBOCIE REJESTROWANE I AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	2
2. FUNDUSZ PRACY W 2016 ROKU	6
2.1. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRYZNANE W 2016 ROKU.....	6
2.2. DODATKOWE ŚRODKI FUNDUSZU PRACY Z REZERWY MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ	7
2.3. PROGRAM PRACA DLA MŁODYCH.....	9
2.4. WYDATKI FUNDUSZU PRACY W 2016 ROKU	9
3. GŁÓWNE PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE NA RZECZ RYNKU PRACY W 2016 ROKU W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.....	10
3.1. PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ	10
3.2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020	12
3.3. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI	15
3.4. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY.....	17
3.5. ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH.....	18
3.6. USŁUGI ŚWIADCZONE BEZPOŚREDNIO NA RZECZ OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY	18
4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY W PIERWSZYCH MIESIĄCACH 2017 ROKU	21
4.1. SYTUACJA GOSPODARCZA	21
4.2. ZMIANA W POZIOMIE BEZROBOCIA REJESTROWANEGO.....	21
4.3. FUNDUSZ PRACY I EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY W 2017 ROKU.....	23
4.4. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W 2017 ROKU (STYCZEŃ – MARZEC).....	25
4.4.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020.....	25
4.4.2. WDRAŻANIE REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020	27
4.4.3. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY.....	28
4.4.4. WOJEWÓDZKA RADA RYNKU PRACY.....	29
4.4.5. REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2017 ROK	29
4.4.6. WYKAZ ZAWODÓW REFUNDOWANYCH ZA PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW	30
5. PODSUMOWANIE.....	31
WAŻNE INFORMACJE I PUBLIKACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI NA REGIONALNYM RYNKU PRACY.....	36
SPIS WYKRESÓW I TABEL	37
ANEKS STATYSTYCZNY	39

1. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN NA RYNKU PRACY W 2016 ROKU

1.1. SYTUACJA GOSPODARCZA – PODSTAWOWE DANE¹

W 2016 r. widoczna była poprawa sytuacji na regionalnym rynku pracy, przy czym zmiany te zachodziły wolniej niż w kraju. **Wzrosło przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw²**, które w 2016 r. wyniosło 248,4 tys. osób i było wyższe niż w roku poprzednim o 2,2% (w skali kraju odnotowano w tym zakresie wzrost o 2,8%). Zauważalny wzrost liczby pracujących dotyczył najliczniejszej z sekcji – przetwórstwa przemysłowego, w którym w 2016 r. pracowała prawie połowa pracujących w sektorze przedsiębiorstw (120,8 tys. osób – 48,6%, o 2,8% więcej niż w 2015 r.). Liczną grupę stanowiły także osoby pracujące w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20,2%) oraz budownictwie (7,6%). Spadek przeciętnego zatrudniania obserwować można było w informacji i komunikacji (o 15,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,9%).

W ciągu roku **nieznacznie wzrosła też liczba podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON – 0,3% (w kraju wzrost o 1,3%). W końcu grudnia 2016 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działalność gospodarczą prowadziło 194 099 podmiotów (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne). Sekcjami, w których działało najwięcej podmiotów były sekcje generujące największe zatrudnienie: handel; naprawa pojazdów samochodowych (48 834 podmioty), budownictwo (22 945 podmiotów) oraz przetwórstwo przemysłowe (17 654 podmioty).

Zdecydowaną większość działających na terenie województwa podmiotów stanowiły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób – 95,5%. Odsetek podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób wynosił 3,6%, a podmiotów zatrudniających powyżej 49 osób – 0,9% ogółu. Blisko trzy czwarte mikroprzedsiębiorstw (72,6%) to osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

Według prowadzonych przez GUS badań aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) w regionie kujawsko-pomorskim **wskaźnik zatrudnienia** (czyli procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii) w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2016 r. w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 50,8% (o 2,4 pkt. proc. mniej niż w Polsce). W skali roku wskaźnik ten zmniejszył się w regionie o 0,5 pkt. proc. (w Polsce odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,6 pkt. proc.).

1.2. BEZROBOCIE REJESTROWANE I AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH³

W końcu grudnia 2016 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy z terenu województwa zarejestrowanych pozostawało **98 522 bezrobotnych** – o 8,1% mniej niż w końcu 2015 r. W tym samym czasie liczba bezrobotnych w Polsce zmniejszyła się o 14,6%. **Rok 2016 był trzecim z kolei rokiem, w którym – po pięciu latach wzrostu – odnotowano spadek liczby bezrobotnych w regionie.**

Spadek liczby bezrobotnych, w odniesieniu do grudnia 2015 r., **wystąpił w większości powiatów województwa.** Znaczny bezwzględny spadek liczby bezrobotnych dotyczył dwóch największych ośrodków województwa: Bydgoszczy (791 osób, 9,0%) i Torunia (678 osób, 10,9%). Najdynamicznější spadek liczby bezrobotnych miał miejsce w powiecie golubsko-dobrzyńskim, gdzie liczba bezrobotnych zmniejszyła się w ciągu roku o 18,4% (564 osoby). W powiecie lipnowskim liczba bezrobotnych wzrosła o 222 osoby (4,3%).

Zmniejszenie liczby bezrobotnych spowodowało **spadek stopy bezrobocia rejestrowanego**, która w grudniu 2016 r. wyniosła 12,1% i była wyższa od krajowej o 3,8 pkt. proc. W porównaniu

¹ Podrozdział został przygotowany na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

² Dotyczy podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

³ Podrozdział został przygotowany na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

z tym samym miesiącem 2015 r. wojewódzka stopa bezrobocia zmniejszyła się o 1,1 pkt. proc. (w Polsce spadek o 1,4 pkt. proc.).

Tabela 1. Bezrobotni oraz stopa bezrobocia według podregionów i powiatów. Stan w końcu okresu

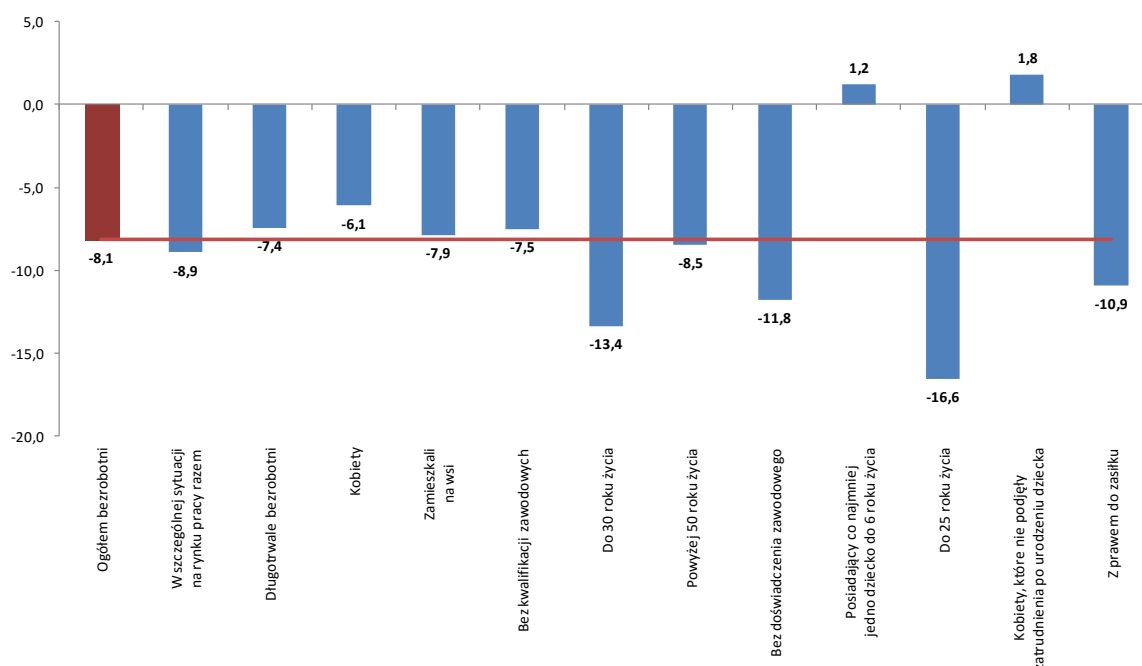
Podregiony i powiaty	Bezrobotni				Stopa bezrobocia		
	2015 r.	2016 r.		zmiana	grudzień 2015 r.	grudzień 2016 r.	zmiana (w pkt. proc.)
		osoby			%		
Polska	1 563 339	1 335 155	-228 184	-14,6	9,7	8,3	-1,4
Województwo razem	107 255	98 522	-8 733	-8,1	13,2	12,1	-1,1
PODREGION BYDGOSKO-TORUŃSKI	24 015	21 521	-2 494	-10,4	7,3	6,5	-0,8
bydgoski	3 501	3 152	-349	-10,0	8,9	8,0	-0,9
toruński	5 464	4 788	-676	-12,4	15,9	14,1	-1,8
m. Bydgoszcz	8 803	8 012	-791	-9,0	5,4	4,8	-0,6
m. Toruń	6 247	5 569	-678	-10,9	6,9	6,1	-0,8
PODREGION GRUDZIĄDZKI	22 052	19 871	-2 181	-9,9	15,1	13,6	-1,5
brodnicki	3 518	3 080	-438	-12,5	11,4	10,0	-1,4
chełmiński	3 110	2 802	-308	-9,9	17,5	15,9	-1,6
golubsko-dobrzyński	3 057	2 493	-564	-18,4	16,7	13,9	-2,8
grudziądzki	2 397	2 388	-9	-0,4	16,5	16,3	-0,2
rypiński	2 647	2 351	-296	-11,2	15,7	14,0	-1,7
wąbrzeski	2 419	2 223	-196	-8,1	17,9	16,5	-1,4
m. Grudziądz	4 904	4 534	-370	-7,5	14,2	13,1	-1,1
PODREGION WŁOCŁAWSKI	28 377	27 242	-1 135	-4,0	19,8	19,0	-0,8
aleksandrowski	3 765	3 363	-402	-10,7	18,9	17,1	-1,8
lipnowski	5 161	5 383	222	4,3	20,3	20,8	0,5
radziejowski	3 441	3 279	-162	-4,7	21,7	20,8	-0,9
włocławski	7 801	7 405	-396	-5,1	23,3	22,2	-1,1
m. Włocławek	8 209	7 812	-397	-4,8	16,9	16,0	-0,9
PODREGION INOWROCŁAWSKI	22 827	21 182	-1 645	-7,2	17,5	16,2	-1,3
inowrocławski	11 037	10 446	-591	-5,4	18,2	17,1	-1,1
mogileński	2 722	2 388	-334	-12,3	15,8	14,0	-1,8
nakielski	4 872	4 406	-466	-9,6	17,5	15,9	-1,6
żniński	4 196	3 942	-254	-6,1	17,0	15,9	-1,1
PODREGION ŚWIECKI	9 984	8 706	-1 278	-12,8	15,0	13,2	-1,8
sępoleński	2 760	2 470	-290	-10,5	19,3	17,5	-1,8
świecki	4 200	3 533	-667	-15,9	12,3	10,4	-1,9
tucholski	3 024	2 703	-321	-10,6	16,8	15,2	-1,6

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy oraz danych z Banku Danych Lokalnych GUS (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>), dane za grudzień 2015 r. po korekcie stopy bezrobocia za okres grudzień 2015 r. – sierpień 2016 r.

W ciągu roku spadek liczebności odnotowano w większości kategorii bezrobotnych, niemniej jednak najbardziej widoczny był on wśród osób młodych (do 25 roku życia) – 16,6%. W porównaniu

z grudniem 2015 r. wzrosła liczba kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 1,8%) oraz osób posiadających dziecko do 6 roku życia (o 1,2%).

Wykres 1. Zmiana (w %) liczby wybranych kategorii bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie grudzień 2015 r. – grudzień 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

Pomimo spadku liczby bezrobotnych, utrwała się niekorzystna struktura społeczno-demograficzna osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Długotrwale bezrobotni to 59,3% ogółu (przed rokiem – 58,9%), kobiety – 57,5% (przed rokiem – 56,3%), mieszkańcy wsi – 47,3% (wobec 47,1% przed rokiem). Osoby powyżej 50 roku życia to 25,7%, a do 25 roku życia – 14,4% wszystkich bezrobotnych w województwie (przed rokiem było to odpowiednio: 25,8% i 15,8%). Udział osób niepełnosprawnych to 4,6% ogółu bezrobotnych (w 2015 r. – 4,7%), a osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 3,6% (przed rokiem – 4,1%). Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły 3,6% ogółu bezrobotnych (o 0,4 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). Prawo do zasiłku posiadało 15,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 16,0%). W końcu 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim, spośród 95 636 bezrobotnych, którzy mieli określony profil pomocy, **do profilu III (osoby najbardziej oddalone od rynku pracy) zaliczono 32,2%**, a do profilu I (osoby, które najlepiej poradzą sobie na rynku pracy) – 2,3%. Pozostałe 65,5% to osoby, dla których ustalono II profil pomocy.

W 2016 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 152 699 bezrobotnych (o 9,0% mniej niż w roku poprzednim). W 2016 r. (podobnie jak w latach wcześniejszych) w napływie zdecydowaną większość stanowiły osoby, które rejestrowały się po raz kolejny – 131 483 osoby (86,1%). W porównaniu z rokiem 2015 liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy zmniejszyła się o 12,4%, a liczba osób, które powróciły do rejestrów PUP po raz kolejny o 8,4%.

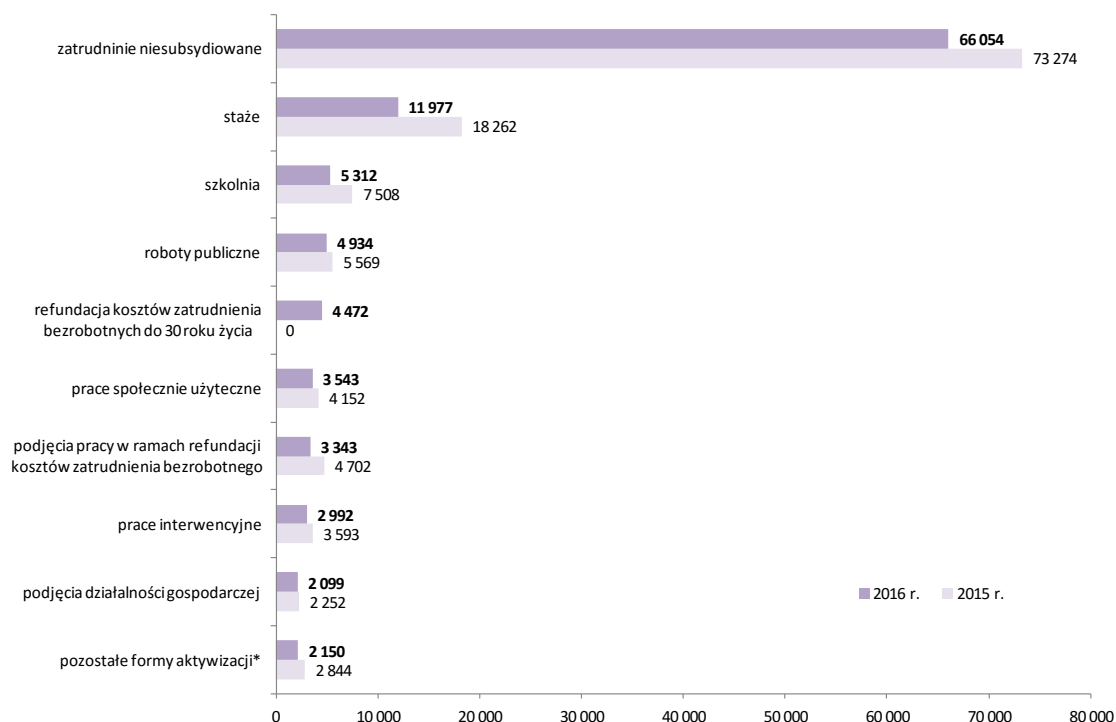
W tym samym czasie z rejestrów wyłączono 161 432 bezrobotnych (o 14,0% mniej niż w roku poprzednim). Najważniejszą przyczyną wyłączeń (**84 830 osób**, czyli 52,5%) było **podjęcie pracy** (w roku poprzednim było to odpowiednio: 90 603 osoby i 48,3%). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2016 roku nieznaczną przewagę mieli mężczyźni, którzy stanowili 50,3% tej populacji (w roku poprzednim było to 50,5%).

Zatrudnienie niesubsydiowane podjęto w 2016 roku 66 054 bezrobotnych (o 9,9% mniej niż w roku poprzednim). **Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 18 776 osób.** Było to o 1447 osób (8,4%) więcej niż w roku poprzednim. Spowodowało to wzrost udziału zatrudnienia wspieranego ze środków publicznych w ogóle podjęć pracy o 3,0 pkt. proc. (z 19,1% w 2015 r. do 22,1% w roku 2016). Najpopularniejszą formą zatrudnienia subsydiowanego były roboty publiczne, które podjęły 4934 osoby. **Dużą popularnością cieszyła się też nowa forma aktywizacji jaką była refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia – 4472 osoby zaktywizowane** (z uwzględnieniem osób skierowanych na uzupełnienie miejsca), **co stanowiło 23,8% zatrudnienia subsydiowanego).**

W 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim **pozazatrudnieniowe formy aktywizacji**, do których należą: szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych **rozpoczęło 21 117 bezrobotnych**, było to o 10 436 osób (33,1%, w kraju 15,7%) mniej niż rok wcześniej. Podobnie jak w latach wcześniejszych najpopularniejszymi pozazatrudnieniowymi formami aktywizacji były staże oraz szkolenia, które w województwie rozpoczęło odpowiednio 11 977 i 5312 bezrobotnych.

Łącznie w 2016 roku z różnych form aktywizacji zawodowej wspieranych ze środków publicznych skorzystało 39 893 bezrobotnych (o 18,4% mniej niż w roku poprzednim). Spadek ten był wynikiem zmiany struktury udzielanej pomocy. Wrosła liczba osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane, a zmniejszyła się liczba osób rozpoczynających, tańsze, pozazatrudnieniowe formy pomocy. Wzrosły także koszty aktywizacji osób bezrobotnych związane m.in. ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Wykres 2. Aktywizacja bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016 wraz z podjęciami pracy niesubsydiowanej

* Do pozostałych form aktywizacji należą: podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego, rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych, podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne, podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego, podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

W omawianym okresie dla **142 106 bezrobotnych i 1075 poszukujących pracy przygotowano Indywidualne Plany Działania (IPD)**, które mają na celu doprowadzenie do podjęcia przez nich odpowiedniej pracy (w roku 2015 było to odpowiednio: 132 697 bezrobotnych i 1315 poszukujących pracy).

Aktywizacja osób bezrobotnych w znacznej mierze możliwa była dzięki pozyskanym przez powiatowe urzędy pracy **90 619 wolnym miejscom pracy i miejscom aktywizacji zawodowej**. W ciągu roku liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zmniejszyła się o 4,9%, przy czym **spadek ten dotyczył miejsc aktywizacji zawodowej** (głównie staży) – 29,0%. W ciągu roku **wzrosła natomiast liczba wolnych miejsc pracy** (3,3%). W tym samym czasie w Polsce nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 16,9%⁴.

Tabela 2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zgłoszone w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016

Wyszczególnienie		2015 r.	2016 r.		
			zmiana do 2015 r.		
		liczba		%	
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej razem		95 290	90 619	-4 671	-4,9
miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej		71 081	73 429	2 348	3,3
z tego	subsydiowane	13 781	15 449	1 668	12,1
	niesubsydiowane	57 300	57 980	680	1,2
miejsca aktywizacji zawodowej		24 209	17 190	-7 019	-29,0
z tego	staże	20 102	13 630	-6 472	-32,2
	przygotowanie zawodowe dorosłych	11	9	-2	-18,2
	prace społecznie użyteczne	4 096	3 551	-545	-13,3

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

W 2016 roku w województwie kujawsko-pomorskim **zakłady pracy 32 razy zgłaszały zamiar zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy**. Łącznie dotyczyło to 1064 osób (w roku poprzednim było odpowiednio: 21 zgłoszeń i 302 osoby). Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2016 roku zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 17,7% i wyniosła 3512 osób, co stanowiło 3,6% ogółu bezrobotnych.

2. FUNDUSZ PRACY W 2016 ROKU

Ogółem w 2016 roku województwo kujawsko-pomorskie na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych **pozyskało środki Funduszu Pracy w wysokości 303 649,4 tys. zł**. Było to o 5,6% mniej niż w 2015 r.

2.1. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRYZNANE W 2016 ROKU

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 4 grudnia 2015 r., potwierdzoną w dniu 10 marca 2016 r., przeznaczył **na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 roku środki z Funduszu Pracy (FP) w kwocie 234 497,1 tys. zł**.

Podział środków został dokonany uchwałą Nr 51/1818/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2015 r. *w sprawie ustalenia kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów województwa*

⁴ Źródło: <http://www.psz.praca.gov.pl> zakładka Statystyki i analizy.

kujawsko-pomorskiego w 2016 r. oraz uchwałą Nr 51/1819/15 w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2016 r. Uchwały te zostały podjęte w oparciu o kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2016 roku określone przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XIV/292/15 z dnia 23 listopada 2015 r.

Z wyżej wymienionej kwoty samorząd województwa przeznaczył **117 554,4 tys. zł** na realizację zadań przez samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, natomiast kwotę **16 041,8 tys. zł** asygnowano na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatów. Na wniosek PUP w Żninie, limit środków przyznany na realizację powyższego zadania został pomniejszony o kwotę 100,00 tys. zł z jednoczesnym ich przeznaczeniem na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Pozostała kwota, tj. **100 990 886,00 tys. zł** zaplanowana została na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- 8i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020: kwota **42 227 577,00 zł**;
- 8ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: kwota **58 763 309,00 zł**.

Ponadto Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznał środki Funduszu Pracy na zadania fakultatywne realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w kwocie 527,1 tys. zł (decyzja z dnia 4 grudnia 2015 roku). Limit ten został zwiększony do kwoty **804,7 tys. zł** decyzją MRPiPS z dnia 10 marca 2016 roku.

2.2. DODATKOWE ŚRODKI FUNDUSZU PRACY Z REZERWY MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

W grudniu 2015 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej określił **Zasady ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w 2016 roku**. Zgodnie z ww. Zasadami, powiatowe urzędy pracy składały wnioski o środki z rezerwy Funduszu Pracy.

W lutym 2016 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w ramach I ogłoszonego naboru wniosków o przyznanie środków z rezerwy Funduszu Pracy, przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu kwotę **6 794,62 tys. zł**. Środki te zostały przeznaczone na finansowanie programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, aktywizację zawodową bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną. Programy były realizowane przez 11 powiatowych urzędów pracy. Ponadto **1 500,0 tys. zł** pozyskał PUP w Grudziądzu na realizację **3 programów specjalnych** adresowanych do bezrobotnych, dla których został ustalony profil pomocy III.

W kwietniu 2016 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosił II nabór wniosków. Środki o łącznej wartości **12 533,9 tys. zł** pozyskało 17 powiatowych urzędów pracy na realizację programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 pkt 4-6 Ustawy. Ponadto 6 powiatowych urzędów pracy pozyskało łącznie

kwotę **3 687,2 tys. zł** na realizację programów realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia.

W czerwcu 2016 r., w ramach **III naboru wniosków**, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało kwotę w wysokości **5 562,1 tys. zł**. Pozyskane środki przeznaczone na realizację:

- 1) w **6** powiatowych urzędach pracy programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia - łącznie kwota: **2 014,4 tys. zł**;
- 2) w **7** powiatowych urzędach pracy programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 pkt 2, 4-6 łącznie kwota: **3 547,7 tys. zł**;

W lipcu 2016 r. **11 samorządów powiatów** w odpowiedzi na ogłoszenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przygotowało wnioski i pozyskało 3 308,0 tys. zł **na finansowanie programu regionalnego**. Program objął wsparciem bezrobotnych w wieku 30-50 lat, głównie: kobiety, osoby bez wykształcenia średniego oraz osoby długotrwale bezrobotne. Po dokonaniu przesunięcia kwoty 67,5 tys. zł na wniosek PUP w Sępólnie Krajeńskim z programu regionalnego na program aktywizacji zawodowej bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 Ustawy, ostateczna wartość programu regionalnego wyniosła **3 240,5 tys. zł**.

W sierpniu 2016 r., Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w ramach **VI naboru wniosków**, przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu kwotę **4 220,08 tys. zł**, w tym na:

- 1) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych od 30 do 50 roku życia – kwotę: 2 062,1 tys. zł (programy realizowane były w 5 powiatowych urzędach pracy);
- 2) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy – kwotę: 2 157,98 tys. zł (programy realizowane były w 5 powiatowych urzędach pracy)

We wrześniu 2016 r., w ramach **VII naboru wniosków**, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało środki w wysokości **1 258,4 tys. zł**, w tym:

- 1) kwotę 980,9 tys. zł – na realizację programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat przez PUP dla Powiatu Toruńskiego;
- 2) kwotę 277,5 tys. zł – na realizację programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy przez PUP w Grudziądzu.

W listopadzie 2016 r., w ramach **VIII naboru wniosków**, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało kwotę **937,5 tys. zł**, w tym na:

- 1) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy – kwotę: 623,0 tys. zł dla 3 powiatowych urzędów pracy;
- 2) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat – kwotę 314,5 tys. zł dla PUP w Grudziądzu.

łącznie w 2016 r. powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego złożyły **80 wniosków o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy** na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na łączną kwotę **39 734,3 tys. zł**.

W ramach ww. programów bezrobotni zostali objęci m.in. następującymi formami wsparcia: staż, refundacja kosztów wyposażenia/wyposażenia stanowiska pracy, bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy bon stażowy, roboty publiczne, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

2.3. PROGRAM PRACA DLA MŁODYCH

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w grudniu 2015 r. zawiadomił, że województwo kujawsko-pomorskie na realizację w latach 2016, 2017 i 2018 zadań, **dotyczących refundowania pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia** (art. 150f Ustawy) otrzymało kwotę **200 775,5 tys. zł**, w tym na 2016r.: **50 193,9 tys. zł**, na rok 2017: **75 290,8 tys. zł**, na rok 2018: **75 290,8 tys. zł**.

Starosta w ramach tych środków może zawrzeć umowę, na refundację pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

Podział kwot środków pomiędzy samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego został dokonany uchwałą Nr 51/1817/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2015 r. w oparciu o kryteria określone w art. 150g ust. 9 Ustawy.

Ze względu na brak możliwości wykorzystania limitu środków ustalonych na rok 2016 województwo kujawsko-pomorskie stosownie do art. 150g ust. 13-14 Ustawy zmniejszyło limit środków na 2016 r. do kwoty **45 359,8 tys. zł**.

Łącznie w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego zawarły **3515 umów** z pracodawcami na refundację przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne **4237 miejsc pracy**.

W dniu 31 grudnia 2016 r., **wartość zobowiązań** wynikających z zawartych umów:

- na 2016 r. wyniosła: 43 252 495,73 zł, co stanowiło 95,35% przyznanego limitu dla województwa kujawsko-pomorskiego na 2016 r.;
- na 2017 r. wyniosła: 56 430 255,12 zł, co stanowiło 74,95% przyznanego limitu dla województwa kujawsko-pomorskiego na 2017 r.;
- na 2018 r. wyniosła: 1 260 892,89 zł, co stanowiło 1,67% przyznanego limitu dla województwa kujawsko-pomorskiego na 2018 r.

2.4. WYDATKI FUNDUSZU PRACY W 2016 ROKU

Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. **zmniejszyły się w odniesieniu do roku poprzedniego o 6,2%** i wyniosły 509 865,8 tys. zł. Spadek dotyczył przede wszystkim wydatków na zasiłki dla bezrobotnych (o 10,7%). **Kwota przeznaczona na programy na rzecz promocji zatrudnienia zmniejszyła się o 4,0%**. Koszt aktywizacji jednego bezrobotnego w podstawowych formach aktywizacji⁵ finansowanych z FP wyniósł w 2016 r. 7728,40 zł (w 2015 r. – 6571,72 zł).

Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wyniósł 60,5% (wobec 59,1% w roku poprzednim), natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 34,1% (wobec 35,8% w roku 2015).

⁵ Podstawowe formy aktywizacji: zatrudnienie subsydiowane oraz pozazatrudnieniowe formy aktywizacji (szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach działań aktywizacyjnych).

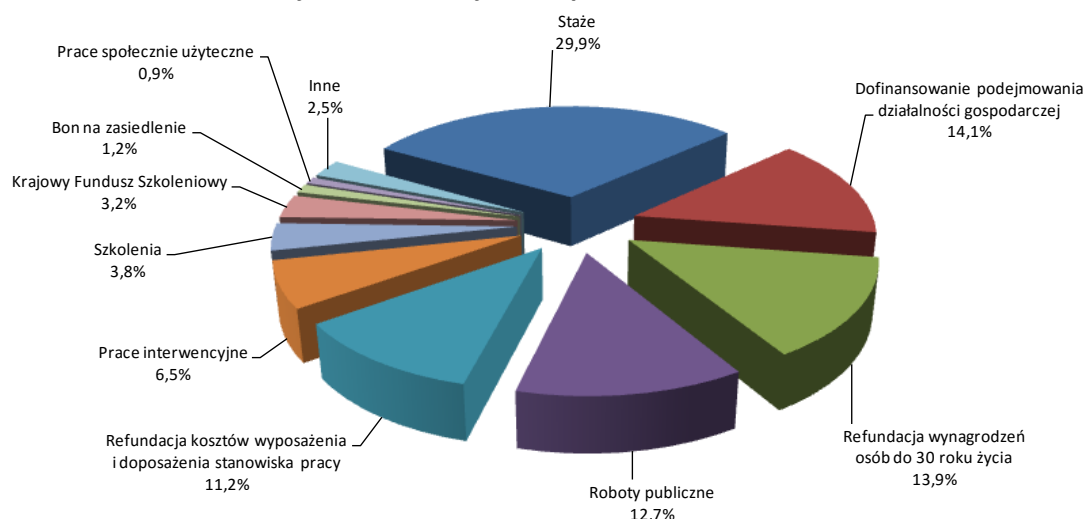
Tabela 3. Struktura wydatków Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016

Wyszczególnienie	2015 r.		2016 r.			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana do 2015 r.	
					w tys. zł	w %
Wydatki ogółem	543 812,8	100,0	509 865,8	100,0	-33 947,0	-6,2
zasiłki i świadczenia	205 964,2	37,9	184 179,0	36,1	-21 785,2	-10,6
w tym zasiłki dla bezrobotnych	194 721,0	35,8	173 867,0	34,1	-20 854,0	-10,7
programy na rzecz promocji zatrudnienia	321 238,7	59,1	308 309,2	60,5	-12 929,5	-4,0
pozostałe	16 609,9	3,1	17 377,6	3,4	767,7	4,6

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

W strukturze wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia największy udział – 29,9% wobec 33,4% w roku poprzednim – przypadł wydatkom na staże. Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej stanowiły 14,1% tych wydatków (w roku poprzednim – 13,5%). Na realizację nowej formy aktywizacji – refundacji wynagrodzeń osób do 30 roku życia – wydatkowanych zostało 13,9% środków przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych.

Wykres 3. Struktura wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

3. GŁÓWNE PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE NA RZECZ RYNKU PRACY W 2016 ROKU W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

3.1. PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na podstawie Porozumienia pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju a Województwem Kujawsko-Pomorskim w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój z dnia 13 stycznia 2015 r. (1 lipca 2015 r. aneks nr 1, 13 października 2016 r. aneks nr 2) pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) PO WER odpowiedzialnej za realizację powierzonych zadań w ramach Osi priorytetowej I – *Osoby młode na rynku pracy*, tj. w ramach:

- Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe* (realizowane przez powiatowe urzędy pracy);

- Działania 1.2 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe* (realizowane przez instytucje rynku pracy zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Grupą docelową w ramach ww. działań są osoby młode, w wieku 15-29 lat, pozostające bez pracy (zarówno bezrobotne, jak i bierne zawodowo), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

➤ **Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe**

- **Poddziałanie 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych**

W styczniu 2016 r. został ogłoszony **drugi nabór skierowany do powiatowych urzędów pracy** z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Projekty te zakładają wsparcie osób bezrobotnych z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych w ustawie o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (z wyłączeniem robót publicznych). W kwietniu 2016 r. podpisano 20 umów o dofinansowanie projektów z powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Biorąc pod uwagę podpisane aneksy do ww. umów ostatecznie na realizację projektów PUP przeznaczono 55 908 132,26 zł. W 2016 r. w ramach pierwszego i drugiego naboru zatwierdzono 102 wnioski o płatność na kwotę 71 129 379,57 zł.

Od początku realizacji Działania 1.1 do 31 grudnia 2016 r. zatwierdzono 133 wnioski o płatność o wartości 91 637 651,98 zł (ok. 81% rozliczonych wydatków).

W 2016 r. **wsparciem objęto 6897 osób bezrobotnych**. Wsparcie udzielane w ramach Działania 1.1 ma charakter kompleksowy i zindywidualizowany – 100% osób uczestniczących w projektach objętych jest Indywidualnym Planem Działania. IPD jako narzędzie wspierające proces aktywizacji zawodowej ma wpływ na dobór odpowiednich form aktywizacji, a w konsekwencji na efektywność podejmowanych działań. Największym zainteresowaniem osób bezrobotnych uczestniczących w projektach pozakonkursowych cieszyły się: staże (78% ogółu wydatków poniesionych w projektach), jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (8%) oraz szkolenia (8%), mniejszym – bony na zasiedlenie (2,5%), bony szkoleniowe (ok. 1%), czy prace interwencyjne (1%).

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane w ramach Poddziałania 1.1.2 musiały zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 48%.

➤ **Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe**

- **Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych**

29 kwietnia 2016 r. rozstrzygnięto pierwszy konkurs w ramach Poddziałania 1.2.2. W ramach ww. konkursu podpisanych zostało 12 umów na łączną kwotę 8 572 199,76 zł. W ramach realizowanych 11 umów (jedna z umów została rozwiązana) **wsparcie uzyskują 474 osoby bierne zawodowo**. Jeden z realizowanych projektów zakłada wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w postaci udzielania pomocy bezzwrotnej na utworzenie przedsiębiorstwa oraz wsparcia pomostowego. Pozostałe przewidują pomoc przy określeniu ścieżki zawodowej oraz podwyższanie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia, zdobycie lub uzupełnienie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez wysokiej jakości staże.

W maju 2016 r. WUP w Toruniu w ramach Poddziałania 1.2.2 ogłosił **drugi konkurs skierowany do instytucji rynku pracy** zgodnie z definicją zawartą w art. 6 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Z instytucji uprawnionych do aplikowania w ramach konkursu projekty złożyły: agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego. Projekty te zakładają wsparcie osób biernych zawodowo i osób bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędach pracy z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych dla Działania 1.2 w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER. Kwota przeznaczona na realizację projektów w ramach konkursu wyniosła 18 900 000,00 zł, w tym:

- 13 500 000,00 zł – na projekty skierowane wyłącznie do osób biernych zawodowo,
- 5 400 000,00 zł – na projekty skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędach pracy.

Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 30 czerwca do 14 lipca 2016 r. Konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród potencjalnych beneficjentów – złożone zostały 122 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 92 419 541,16 zł, tj. ok. 5-krotność alokacji dostępnej w ramach konkursu. W IV kwartale 2016 r. trwała ocena formalno-merytoryczna złożonych wniosków o dofinansowanie.

Ponadto, 29 grudnia 2016 r. **ogłoszono trzeci konkurs** w ramach Poddziałania 1.2.2 Zgodnie z Rocznym Planem Działania na rok 2017 planowana alokacja na konkurs to 10 700 000,00 zł, w tym:

- 5 300 000,00 zł – projekty skierowane wyłącznie do osób biernych zawodowo,
- 5 400 000,00 zł – projekty skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędach pracy.

Ostateczna kwota przeznaczona na konkurs uzależniona będzie od dostępności środków w ramach alokacji przeznaczonej na Poddziałanie 1.2.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w województwie kujawsko-pomorskim*.

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty, które zostaną wybrane do dofinansowania w ramach Działania 1.2 muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 48%.

Poza koniecznością zapewnienia efektywności zatrudnieniowej w projektach w ramach drugiego i trzeciego konkursu, w przypadku założenia wsparcia w postaci szkoleń wnioskodawca powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Ponadto, jeżeli projekt zakłada szkolenia zawodowe muszą one odpowiadać bieżącym potrzebom rynku pracy.

3.2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

Na podstawie Porozumienia pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, WUP w Toruniu powierzone zostały zadania Instytucji Pośredniczącej w zakresie realizacji Osi 8 *Aktywni na rynku pracy* w ramach:

- Działania 8.1 *Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy* - projekty pozakonkursowe PUP,
- Poddziałania 8.2.1 *Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia* - projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy

(z wyłączeniem publicznych służb zatrudnienia) oraz akredytowane podmioty w zakresie usług EURES;

- Poddziałania 8.2.2 *Wsparcie osób odchodzących z rolnictwa i rybactwa* - projekty konkursowe realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych);
 - Poddziałania 8.5.2 *Wsparcie outplacementowe* - projekty konkursowe realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
- **Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy (Działanie 8.1)**

W 2016 r. realizowanych było 18 projektów wybranych do dofinansowania **w ramach I naboru** ogłoszonego w 2015 r. W styczniu 2016 r. został ogłoszony **II nabór projektów pozakonkursowych PUP** w ramach Działania 8.1 z łączną kwotą alokacji 37 264 860 zł. Podpisano 20 umów na łączną kwotę w wysokości 31 786 046,04 zł. **Projekty PUP zostały skierowane do osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia**, należących co najmniej do jednej z następujących grup: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach, osób długotrwale bezrobotnych. Wsparcie w ramach Działania 8.1 koncentrowało się na grupach, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W celu zwiększenia zatrudnienia wskazanych wyżej grup, w projektach PUP (w oparciu o IPD) realizowane było wsparcie dopasowane do ich indywidualnych potrzeb, w tym: pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, a także pomoc w nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych (szkolenia, specjalistyczne kursy, studia podyplomowe), pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego (subsydiowane zatrudnienie, doposażenie stanowiska pracy), czy pomoc w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej. W ramach podpisanych umów PUP zobligowane zostały do osiągnięcia efektywność zatrudnieniowej na poziomie co najmniej: 33% w przypadku osób w wieku powyżej 50 roku życia, 39% w przypadku kobiet, 33% w przypadku osób z niepełnosprawnościami, 30% w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, 38% w przypadku osób o niskich kwalifikacjach. W 2016 r. udział w projektach rozpoczęło 3764 osoby. W 2016 r. w ramach pierwszego i drugiego naboru zatwierdzono 138 wniosków o płatność na kwotę 65 345 352,94 zł.

- **Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia (Poddziałanie 8.2.1)**

W maju 2016 r. WUP w Toruniu ogłosił **pierwszy konkurs** w ramach Poddziałania 8.2.1 RPO WK-P z kwotą alokacji w wysokości 25 043 712,95 zł. W ramach konkursu projekty mogły składać instytucje rynku pracy, tj. agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego. Zgodnie z założeniami konkursu **projekty mogły być skierowane wyłącznie do osób biernych zawodowo, powyżej 29 roku życia** z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego, w szczególności do: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach.

Formy pomocy, które mogły być oferowane uczestnikom projektów to wsparcie kompleksowej aktywizacji zawodowej poprzez:

- Indywidualne Plany Działania, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe;
- instrumenty i usługi rynku pracy służące nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych jak również lepszemu ich dopasowaniu do potrzeb rynku pracy w postaci szkoleń, kursów zawodowych, studiów podyplomowych, studiów uzupełniających;

- instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców, tj.: staże, praktyki zawodowe, doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy, subsydiowane zatrudnienie; wsparcie działań z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej w postaci wsparcia finansowego w formie dodatku relokacyjnego.

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności realizowanych działań projekty wybrane do dofinansowania musiały zakładać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 33%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 38%, kobiet na poziomie minimum 39%, osób w wieku 50+ na poziomie minimum 33%. Poza koniecznością zapewnienia efektywności zatrudnieniowej w projektach w przypadku założenia wsparcia w postaci szkoleń wnioskodawca powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Ponadto, jeżeli projekt zakłada szkolenia zawodowe muszą one odpowiadać bieżącym potrzebom rynku pracy.

W odpowiedzi na konkurs zostało złożonych **60 wniosków o dofinansowanie projektu** na łączną kwotę 54 940 121,65 zł. W I kwartale 2017 r. podpisano 13 umów z wyłonionymi wnioskodawcami.

➤ **Wsparcie outplacementowe (Poddziałanie 8.5.2)**

W sierpniu 2016 r. WUP w Toruniu ogłosił pierwszy konkurs w ramach Poddziałania 8.5.2 Wsparcie outplacementowe z kwotą alokacji w wysokości 15 400 941,18 zł. Projekty składane w konkursie miały być odpowiedzią na zwolnienia z zakładów pracy znaczące dla lokalnego/regionalnego rynku pracy, tj. dotyczące min. 20 osób z jednego zakładu pracy lub 20 osób u kilku pracodawców – w jednej grupie zawodowej. O środki w ramach konkursu mogły ubiegać się wszystkie podmioty z wyłączeniem powiatowych urzędów pracy i osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). Dodatkowo podmioty te musiały być Instytucją Otoczenia Biznesu (IOB) lub zobowiązane były aplikować w ramach konkursu w partnerstwie z IOB. Zgodnie z założeniami konkursu **projekty musiały być skierowane do osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn niedotyczących pracownika.**

Wsparcie w ramach Poddziałania 8.5.2 w ramach realizacji programów typu outplacement mogło obejmować: doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania, poradnictwo psychologiczne, pośrednictwo pracy, szkolenia, kursy, studia podyplomowe, staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie, subsydiowane zatrudnienie, dodatek relokacyjny, bezzwrotne wsparcie finansowe dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą, połączone ze wsparciem pomostowym. Przy czym ze wsparcia bezzwrotnego na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, mogły skorzystać osoby z niepełnosprawnością, osoby poniżej 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty w ramach Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P musiały zakładać efektywność zatrudnieniową na poziomie minimum 50%. Konkurs ogłoszony w ramach Poddziałania 8.5.2 miał charakter otwarty. W 2016 r. przeprowadzone zostały III miesięczne tury konkursowe, w których nabór wniosków o dofinansowanie projektu został przeprowadzony w łącznym okresie od 30.09.2016 r. do 31.12.2016 r. W odpowiedzi na ogłoszone tury konkursowe wpłynęło 6 wniosków o dofinansowanie projektu na łączną kwotę 6 686 857,63 zł. Złożone wnioski zostały ocenione negatywnie, w związku z czym w ramach Poddziałania 8.5.2 w 2016 r. nie podpisano żadnej umowy.

3.3. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) był jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmował całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej w wyżej wymienionym okresie programowania w Polsce. Głównym celem Programu był wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. **Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu**, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, **pełnił w ramach PO KL funkcję Instytucji Wdrażającej (IP2) odpowiedzialnej za wdrażanie powierzonych zadań w ramach Priorytetu VI PO KL Rynek pracy otwarty dla wszystkich**, którego głównym celem była aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia poprzez realizację następujących działań:

- Działanie 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,*
- Działanie 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,*
- Działanie 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.*

Zgodnie z *Końcowym sprawozdaniem z realizacji Działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to około 41,25%. W województwie kujawsko-pomorskim była to kwota **201 mln euro, tj. około 878 mln zł** (przy kursie 1 euro = 4,3631 zł), w tym w ramach:

- Działania 6.1 – 714,5 mln zł (81,4% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.2 – 156,3 mln zł (17,8% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.3 – 7,0 mln zł (0,8% środków w ramach Priorytetu VI).

Z uwagi na końcowy etap wdrażania Priorytetu VI PO KL i zamykanie programu WUP w Toruniu w 2016 r. w głównej mierze monitorował, rozliczał i zamykał ostatnie projekty realizowane w ramach Priorytetu VI oraz dokonał zamknięcia wszystkich nadzorowanych Działań.

Od początku wdrażania Priorytetu VI PO KL do końca 2015 r. podpisano łącznie 552 umowy o wartości 925 424 385,85 zł, w tym środki publiczne 922 130 496,87 zł. Wykorzystano tym samym ponad 100 % środków przyznanych dla województwa na realizację ww. zadań.

Tabela 4. Wykorzystanie alokacji w ramach Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko-pomorskim

Wyszczególnienie	Alokacja 2007-2013	Wartość podpisanych umów do 31.12.2015 r. (środki publiczne)	Wykorzystanie alokacji
		w zł	w %
Priorytet VI	877 825 929	922 130 497	105%
Działanie 6.1	714 495 466	759 742 193	106%
Działanie 6.2	156 341 344	155 165 277	99%
Działanie 6.3	6 989 119	7 223 027	103%

Źródło: dane WUP w Toruniu (na podstawie końcowego sprawozdania z realizacji Działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 wg stanu na 31.03.2016 r.).

Od początku Programu **udział w realizowanych projektach zakończyło 112 638 osób. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało 14 589 osób** (w tym: bezzwrotne środki na działalność gospodarczą w ramach Poddziałania 6.1.3 otrzymało 9813 osób, a w ramach Działania 6.2 – 4275 osób, liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych wyniosła 501).

Tabela 5. Rezultaty Priorytetu VI PO KL (narastająco od początku realizacji Programu)

Liczba osób, które zakończyły udział w projektach		112 638
w tym:	liczba osób w wieku 15-24 lata	45 470
	liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	77 587
	liczba osób niepełnosprawnych	4 726
	liczba osób długotrwale bezrobotnych	41 537
	liczba osób z terenów wiejskich	51 737
	liczba osób w wieku 50-64 lata	17 973
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje		14 088
- w ramach Poddziałania 6.1.3		9 813
- w ramach Działania 6.2		4 275
Liczba osób, które skorzystały z mikropożyczek		501

Źródło: dane WUP w Toruniu (na podstawie końcowego sprawozdania z realizacji Działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 wg stanu na 31.03.2016 r.).

Osiągnięte zostały wartości docelowe wskaźników produktu określone dla Działań wdrażanych w ramach PO KL przez WUP w Toruniu, co świadczy o prawidłowym wdrażaniu Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko-pomorskim.

Na mocy Uchwał Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, **Wojewódzki Urzędu Pracy w Toruniu w ramach PO KL zrealizował również 5 projektów systemowych:**

- *Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego* (Działanie 6.2 PO KL, okres realizacji 1.06.2012 r. – 31.12.2015 r., kwota rozliczonych środków: 59 618 579,54 zł)

Projekt realizowany był w partnerstwie ze wszystkimi 20 powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego i zakładał udzielanie pomocy osobom bezrobotnym przy uruchamianiu działalności gospodarczej, która obejmowała m.in. szkolenia z zakresu ABC przedsiębiorczości oraz przyznanie dofinansowania na uruchomienie działalności gospodarczej. W ramach projektu udzielono 2635 dotacji. Projekt preferował udział osób młodych – w wieku do 25 roku życia, osób dojrzałych – w wieku po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych. Z uwagi na szczególnie trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wynikającą m.in. z występowania szeregu barier stanowiących przeszkodę w podejmowaniu przez nie działalności gospodarczej w projekcie duży nacisk położono również na wspieranie tej grupy osób.

- *Monitoring Regionalnego rynku Pracy* (Poddziałanie 6.1.2 PO KL, okres realizacji 1.03.2008 r. – 30.06.2009 r., kwota rozliczonych środków: 76 100,25 zł);
- *Monitoring Regionalnego Rynku Pracy II* (Poddziałanie 6.1.2 PO KL, okres realizacji 1.07.2009 r. – 31.12.2010 r., kwota rozliczonych środków: 119 367,51 zł);
- *Rynek Pracy pod Lupą* (Poddziałanie 6.1.1 PO KL, okres realizacji 1.01.2011 r. – 31.12.2013 r., kwota rozliczonych środków: 613 026,82 zł);
- *Rynek Pracy pod Lupą II* (Poddziałanie 6.1.1 PO KL, okres realizacji 2.12.2013 r. – 30.06.2015 r., kwota rozliczonych środków: 485 309,68 zł).

Projekty te miały charakter badawczy, a ich nadrzędnym celem było dostarczenie uczestnikom kujawsko-pomorskiego rynku pracy informacji na temat zapotrzebowania na pracowników o określonych zawodach i umiejętnościach.

3.4. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Województwo Kujawsko-Pomorskie, decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 listopada 2015 r., otrzymało z Krajowego Funduszu Pracy środki w wysokości 7 800 000 zł. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą 50/1786/15 z dnia 8 grudnia 2015 r. dokonał podziału ww. kwoty pomiędzy samorządy powiatów województwa.

W 2016 r. o dofinansowanie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego mógł ubiegać się każdy pracodawca, który zatrudniał co najmniej jednego pracownika na umowę o pracę. Kwota przyznana na wsparcie ustawiczne w danym roku nie mogła przekroczyć 300% przeciętnego wynagrodzenia.

Środki KFS przeznaczone były na finansowanie kształcenia ustawicznego zgodnie z przyjętymi priorytetami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tj.:

- a) wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego, pozostającego w bezpośrednim związku z branżą lub zawodem, mającego na celu uzyskanie lub uaktualnienie kompetencji do celów zawodowych,
- b) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej,
- c) wsparcie młodych, nowozatrudnionych pracowników na podstawie umów, o których mowa w art. 150f ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W analizowanym okresie do powiatowych urzędów pracy wpłynęły 1864 wnioski o dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS. Ostatecznie **podpisanych zostało 961 umów z 868 pracodawcami** (51,1% to firmy zatrudniające ponad 10 osób).

łącznie w 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim z kształcenia ustawicznego sfinansowanego z KFS skorzystało **5557 osób**. Osobom tym sfinansowano: 5810 szkoleń, 269 egzaminów umożliwiających uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, 210 razy sfinansowano też studia podyplomowe.

Szkolenia w których najczęściej uczestniczyli pracownicy to:

- obsługa maszyn ciężkich/drogowych,
- szkolenia komputerowe,
- kwalifikacje wstępne/prawo jazdy,
- spawanie,
- księgowość/rachunkowość,
- prawo pracy/podatkowe,
- język angielski,
- mechanika/diagnostyka samochodowa.

Jeśli chodzi o egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie kwalifikacji to pracodawcy najczęściej wnioskowali o: prawo jazdy C/C+E/B/D, obsługę maszyn/koparek/walców/suwnic, Świadectwo Kwalifikacji Zawodowej, spawanie, uprawienia energetyczne, wózki jezdniowe, kuchnia Fusion (nowoczesne menu na przyjęcia okolicznościowe).

W ramach studiów podyplomowych, największym zainteresowaniem cieszyły się takie kierunki jak: kadry i płace, BHP, rachunkowość, administracja oraz administracja i zarządzanie, administrator bezpieczeństwa informacji/ochrona danych osobowych, pozyskiwania i zarządzania funduszami Unijnymi, prawo pracy, logopedia.

Z przyznanej kwoty 9 941 700 zł **wydano 9 766 533,54 zł (98,3%)**. Średni koszt wsparcia na osobę wyniósł 1 745,56 zł.

Dodatkowo Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu otrzymał 168 900 zł. W ramach otrzymanych środków odbyła się akcja promocyjna w Gazecie Pomorskiej, a także zakupione zostały materiały na promocję KFS. Ponadto w 2016 r. zlecone zostało badanie „Zapotrzebowania na zawody oraz diagnoza potrzeb w zakresie kształcenia ustawicznego wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”. Jego celem była diagnoza zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje w województwie kujawsko-pomorskim oraz analiza potrzeb szkoleniowych (doraźnych, średniookresowych, trwałych) pracowników i pracodawców. W grudniu 2016 r. wyniki badania zostały przedstawione na konferencji podsumowującej. Łączny koszt działań związanych z realizacją badania oraz działań promocyjnych związanych z realizacją KFS wyniósł 147 801 zł.

3.5. ZLECENIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH

Zgodnie z założeniami art. 66d Ustawy, Marszałkowi Województwa powierzono realizację inicjatywy mającej na celu *zlecenie działań aktywizacyjnych agencjom zatrudnienia*. W 2015 r. podpisana została **wielostronna umowa o świadczenie działań aktywizacyjnych dla osób długotrwale bezrobotnych w latach 2015-2016**. Ustalono, że działaniami aktywizacyjnymi objętych zostanie **1200 osób długotrwale bezrobotnych**, dla których określono II lub III profil pomocy, z powiatu aleksandrowskiego, grudziądzkiego, inowrocławskiego, lipnowskiego i włocławskiego. Wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej określono na poziomie min. 50% (zatrudnienie na okres co najmniej 14 dni), wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu określono na poziomie min. 40% (zatrudnienie na co najmniej 90 dni). Wykonawca zobowiązał się do zatrudnienia wszystkich osób w wymiarze równym lub przekraczającym 1 etat lub na warunkach pozwalających uzyskać w okresie zatrudnienia/umowy średniomiesięcznie wynagrodzenie brutto w wysokości równej lub przekraczającej minimalne wynagrodzenie miesięcznie.

W ramach tej umowy w 2015 r. do agencji zatrudnienia skierowanych zostało 1616 osób bezrobotnych. W 2016 r. liczba ta wyniosła 275 osób, z tego: 36 osób z PUP w Inowrocławiu, 39 osób z PUP w Aleksandrowie Kujawskim, 48 osób z PUP Grudziądz, 69 osób z PUP we Włocławku i 83 osoby z PUP w Lipnie.

W maju 2016 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na podstawie kontroli z wykonania I edycji zlecenia działań aktywizacyjnych podjął decyzję, że realizacja usługi w oparciu o aktualne obowiązujące przepisy może prowadzić do ponoszenia niewspółmiernie wysokich kosztów na cel inny od zamierzonego, którym powinien być powrót osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy. Wobec powyższego do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej złożony został wniosek o rezygnację z środków na realizację kolejnej edycji Zlecenia Działań aktywizacyjnych w latach 2016-2017.

3.6. USŁUGI ŚWIADCZONE BEZPOŚREDNIO NA RZECZ OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY

W 2016 r. z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP (w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku) **skorzystały łącznie 22 623 osoby**, z tego 21 410 osób (94,6%) to osoby bezrobotne, poszukujące pracy i inne powyżej 18 roku życia, 1213 osób (5,4%) to młodzież szkół ponadgimnazjalnych poniżej 18 roku życia.

W 2016 roku **doradcy EURES przyjęli do realizacji 1078 ofert pracy za granicą** (870 w roku 2015). **W ich ramach zgłoszono 6066 wolnych miejsc pracy** (5586 w roku 2015). W porównaniu do roku ubiegłego można zaobserwować wzrost zarówno liczby ofert pracy jak i liczby dostępnych wakatów. Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Niemiec, Czech, Wielkiej Brytanii i Holandii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (np. język angielski lub niemiecki) i posiadających kwalifikacje zawodowe. Najczęściej poszukiwano kandydatów do pracy w branży metalowej (spawacze, ślusarze, operatorzy maszyn CNC), logistycznej (kierowcy

samochodów ciężarowych, magazynierzy), medycznej (pielęgniarki, opiekunowie osób starszych), budowlanej (cieśle, monterzy instalacji), hotelarsko-gastronomicznej (kucharze, kelnerzy, animatorzy) oraz IT. Duża część ofert pracy pochodziła od agencji pracy tymczasowej z krajów UE/EOG.

Na podstawie zawartego porozumienia o współpracy realizowana była oferta pracy pochodząca od pracodawcy hiszpańskiego. Pracodawca (firma zajmująca się dystrybucją cytrusów, z którą WUP w Toruniu współpracuje od kilku lat) oferował 200 miejsc pracy przy układaniu i sortowaniu owoców cytrusowych. Ostatecznie zatrudnienie otrzymało 178 osób.

W porównaniu z 2015 r. **wzrosła liczba** złożonych do WUP w Toruniu **wniośków** o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (1530 wniośków, wobec 1333 w 2015 r.) oraz wniośków poświadczających przebyte okresy zatrudnienia/ubezpieczenia na terenie państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii – głównie w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Holandii (1893 wnioski, wobec 1714 w 2015 r.).

W 2016 r. powiatowe urzędy pracy zarejestrowały **48 517 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi**, było to o 63,4% oświadczenia więcej niż w 2015 r. Osoby te najczęściej miały pracować jako pracownicy przy pracach prostych – 56,4% oraz jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 27,3%. Uproszczone warunki zatrudnienia przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy dotyczą głównie obywateli Ukrainy (96,4% oświadczeń). Ponad połowa (57,2%) oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi zgłoszona została do Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy.

W 2016 roku do WUP w Toruniu wpłynęło 576 wniośków indywidualnych oraz 12 wykazów zbiorczych i uzupełniających (łącznie od 76 pracodawców) dotyczących wypłaty świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 411 wniośków indywidualnych, 34 wykazy zbiorcze i 105 pracodawców). Wnioski indywidualne oraz wykazy zbiorcze i uzupełniające obejmowały 731 osób na kwotę wnioskowaną ok. 3950 tys. zł (wobec 1449 osób i ok. 9636 tys. zł w 2015 r.). W analizowanym okresie **dokonano wypłat świadczeń niezaspokojonych przez niewypłacalnego pracodawcę w kwocie 3236,0 tys. zł**. Kwota ta obejmuje wypłaty dla 436 osób z wniośków indywidualnych i 127 osób z wykazów zbiorczych i uzupełniających. Ogółem wypłacono świadczenia z Funduszu za 44 niewypłacalnych pracodawców.

W ramach realizacji funkcji informacyjnej pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu brali udział w szeregu wydarzeń zorganizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Szczególnie istotne były **spotkania z przedstawicielami szkół i instytucji oświatowych**, pedagogami i doradcami zawodowymi mającymi wpływ na przyszłe decyzje zawodowe uczniów. Kontynuowano również współpracę z Akademickimi biurami Karier.

Wojewódzki Urząd Pracy wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, agencją zatrudnienia Manpower, wybranymi pracodawcami oraz akademickimi biurami karier Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego po raz kolejny zorganizował w 2016 roku **Dzień Kariery**. Adresatem przedsięwzięcia byli studenci i uczniowie liceów ogólnokształcących i wybranych techników.

Pracownicy WUP w Toruniu, m.in. pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, doradcy EURES, specjaliści ds. programów, **uczestniczyli również w giełdach pracy, giełdach edukacyjnych, targach pracy i dniach kariery** organizowanych przez szkoły ponadgimnazjalne, uczelnie wyższe, PUP i innych partnerów rynku pracy. W trakcie tych wydarzeń przedstawiano aktualną sytuację na rynku pracy oraz ofertę usług, jakie mogą być świadczone przez WUP w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju kapitału ludzkiego.

W ramach realizacji grantu EURES zorganizowane zostały **VII Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu**, w których łącznie udział wzięło 43 wystawców z kraju i zagranicy. Szacuje się, że targi odwiedziło ok. 900 poszukujących pracy.

Partnerom działającym w obszarze rynku pracy oraz mediom **udostępniono wiele informacji i publikacji charakteryzujących regionalny rynek pracy**. Obok wydawanego w cyklu miesięcznym w formie elektronicznej Biuletynu Informacyjnego WUP „Rynek Pracy Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, były to także opracowania dotyczące wybranych zagadnień kujawsko-pomorskiego rynku pracy w 2015 r. i I półroczu 2016 r.:

1. sytuacja na regionalnym rynku pracy,
2. analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy,
3. bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych,
4. bezrobotni absolwenci szkół wyższych,
5. bezrobotni posiadający gospodarstwo rolne,
6. bezrobotni niepełnosprawni,
7. bezrobotni w wieku 30-50 lat,
8. bezrobotni w miastach i gminach,
9. bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności,
10. oferty pracy publikowane w Internecie,
11. monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
12. analiza rynku szkoleniowego,
13. aktywizacja osób bezrobotnych w ramach bonu na zasiedlenie.

W 2016 r. po raz drugi na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzone było **badanie Barometr zawodów**. We wszystkich województwach w kraju badanie to realizowane było według jednolitej metodologii opracowanej przez Województwie Urząd Pracy w Krakowie.

Głównym **efektem badania są informacje o grupach zawodów, w których w 2017 r. mogą wystąpić problemy z pozyskaniem pracowników oraz grup charakteryzujących się nadwyżką osób poszukujących pracy**. We wrześniu i październiku 2016 r. w 20 powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego odbyły się panele eksperckie, które oceniały przewidywaną sytuację na rynku pracy w poszczególnych grupach zawodów. Łącznie w panelach uczestniczyło 124 pracowników urzędów pracy. Wyniki barometru zawodów dla wszystkich województw i powiatów w kraju dostępne są na ogólnopolskiej stronie barometru: <http://barometrzwodow.pl/>.

W minionym roku Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS w Jachrance zlecone zostało także badanie **Zapotrzebowanie na zawody oraz diagnoza potrzeb w zakresie kształcenia ustawicznego wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego**. Celem badania było pozyskanie informacji od pracodawców z województwa kujawsko-pomorskiego o ich zapotrzebowaniu na pracowników do 2018 r. (w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym) oraz potrzebach w zakresie szkoleń – aktualnych, średniookresowych (do 2018 r.) oraz trwałych. W badaniu uczestniczyli pracodawcy mający siedzibę i prowadzący działalność na terenie województwa, którzy zatrudniali przynajmniej jedną osobę. Ostatecznie zebrano informację od 2314 podmiotów gospodarczych. Uzyskane wyniki badania są reprezentatywne dla 37,2 tys. podmiotów o liczbie pracujących 1 i więcej osób. Raport z badania dostępny jest na stronie internetowej urzędu w zakładce Publikacje (<http://wup.torun.pl/urząd/publikacje/>).

Mając na celu racjonalizację decyzji zawodowych osób bezrobotnych oraz innych potencjalnych uczestników rynku pracy (uczniowie i ich rodzice), **przygotowano nowe wersje oraz aktualizowano opisy sytuacji na rynku pracy dla 330 zawodów**. Opisy te wykorzystywane były również do przygotowania informacji dla Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, która wydawała opinie na temat zgodności z potrzebami rynku pracy planowanych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych województwa. **W 2016 roku do WRRP wpłynęło 47 wniosków z 42 szkół ponadgimnazjalnych, z prośbą o zaopiniowanie łącznie 119 nowych kierunków**

kształcenia w 72 zawodach (w roku poprzednim było to odpowiednio: 38 wniosków z 34 szkół dotyczących 88 kierunków). **Ostatecznie wydano 86 opinie pozytywne i 33 negatywnych.**

Potencjalnym projektodawcom **udzielane były informacje** oraz organizowano spotkania **dotyczące możliwości wykorzystania**, a także prawidłowej realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach **PO WER i RPO WK-P.**

4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY W PIERWSZYCH MIESIĄCACH 2017 ROKU

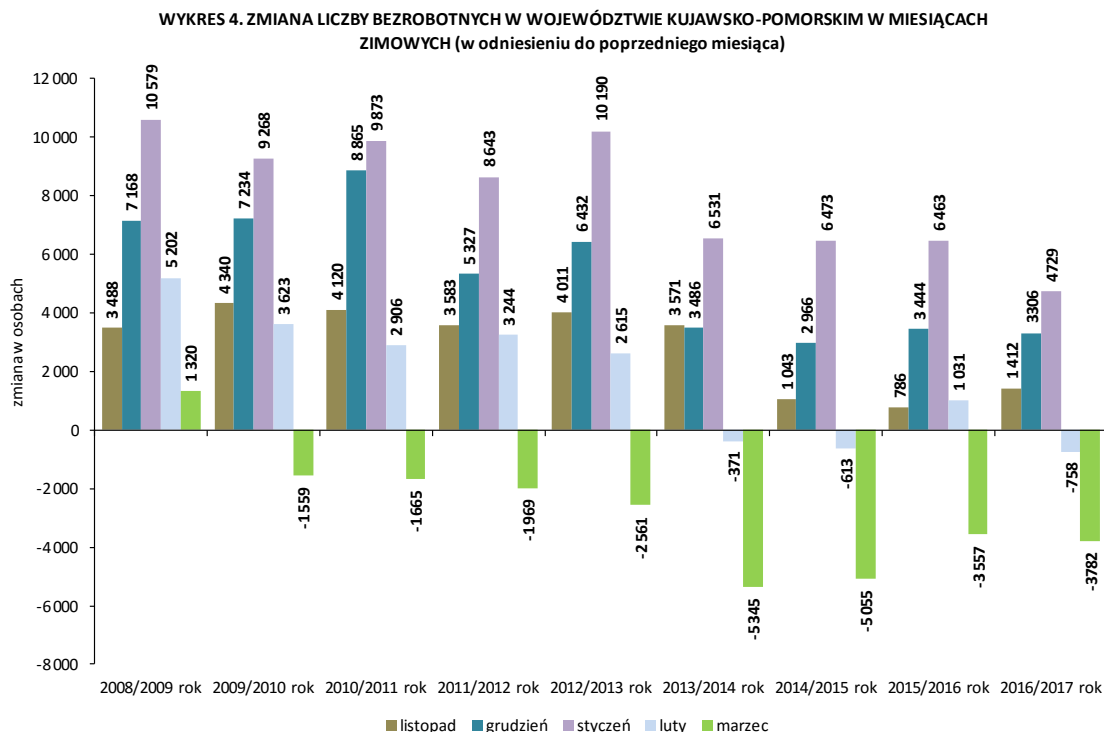
4.1. SYTUACJA GOSPODARCZA⁶

W okresie styczeń-luty w województwie kujawsko-pomorskim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 254,9 tys. osób. było to o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r. (w kraju wzrost o 4,5%). Pracujący w sektorze przedsiębiorstw skupieni byli głównie w przetwórstwie przemysłowym (123,8 tys. osób, wzrost o 2,8%) oraz handlu i naprawach pojazdów samochodowych (52,7 tys. osób, wzrost o 3,8%). W analizowanym okresie 2017 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w mało licznej sekcji – gastronomia i zakwaterowanie (o 19,9%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 19,1%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w informacji i komunikacji (o 14,2%).

W tym sektorze wzrosło także przeciętne wynagrodzenie brutto, które w analizowanym okresie wyniosło 3631,31 zł (wzrost o 6,3%, w kraju wzrost o 4,0%).

4.2. ZMIANA W POZIOMIE BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

W marcu br., podobnie jak w latach wcześniejszych, nastąpił spadek liczby bezrobotnych. W porównaniu do lutego 2017 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3,7% (3782 osoby).

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MRPIPS-01 o rynku pracy.

⁶ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w lutym 2017 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy oraz Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w lutym 2017 r., Główny Urząd Statystyczny.

Według stanu w dniu 31 marca 2017 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 98 711 bezrobotnych. Było to o 11,2% (12 481 osób) mniej niż przed rokiem (ze wstępnych informacji wynika, że w kraju spadek ten może wynieść 17,2%⁷).

Roczny spadek liczby zarejestrowanych dotyczył wszystkich powiatów województwa i wynosił od 0,1% w powiecie inowrocławskim do 9,0% w powiecie lipnowskim.

W końcu lutego 2017 r. (dane najaktualniejsze) stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim wynosiła 12,4% i była 3,9 pkt. proc. wyższa niż w kraju. W porównaniu ze styczniem br. wskaźnik ten zmniejszył się o 0,1 pkt. proc. (tak samo jak w kraju) w stosunku do lutego 2016 r. spadek ten wyniósł 1,5 pkt. proc. (w kraju spadek o 1,7 pkt. proc.)

Tabela 6. Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w marcu 2017 roku

POWIATY	Stan w końcu miesiąca							
	marzec 2016 r.	luty 2017 r.	marzec 2017 r.		Zmiana liczby bezrobotnych ogółem			
			ogółem	kobiety	do marca 2016 r.		do lutego 2017 r.	
					liczba	%	liczba	%
BYDGOSZCZ GRODZKI	9 273	8 359	7 995	4 373	-1 278	-13,8	-364	-4,4
BYDGOSZCZ ZIEMSKI	3 577	3 343	3 239	1 843	-338	-9,4	-104	-3,1
GRUDZIĄDZ GRODZKI	5 227	4 740	4 543	2 605	-684	-13,1	-197	-4,2
GRUDZIĄDZ ZIEMSKI	2 461	2 492	2 436	1 458	-25	-1,0	-56	-2,2
TORUŃ GRODZKI	6 377	5 780	5 528	3 039	-849	-13,3	-252	-4,4
TORUŃ ZIEMSKI	5 691	5 098	5 044	2 945	-647	-11,4	-54	-1,1
WŁOCŁAWEK GRODZKI	8 431	7 944	7 661	4 109	-770	-9,1	-283	-3,6
WŁOCŁAWEK ZIEMSKI	7 714	7 446	7 068	3 879	-646	-8,4	-378	-5,1
ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	3 909	3 510	3 372	1 697	-537	-13,7	-138	-3,9
BRODNICA	3 740	3 231	3 076	1 899	-664	-17,8	-155	-4,8
CHEŁMNO	3 138	3 073	2 912	1 713	-226	-7,2	-161	-5,2
GOLUB-DOBZYŃ	2 979	2 651	2 533	1 536	-446	-15,0	-118	-4,5
INOWROCŁAW	11 725	11 000	10 989	6 286	-736	-6,3	-11	-0,1
LIPNO	5 154	5 527	5 029	2 848	-125	-2,4	-498	-9,0
MOGILNO	2 850	2 510	2 416	1 514	-434	-15,2	-94	-3,7
NAKŁO NAD NOTECIĄ	5 408	4 586	4 450	2 534	-958	-17,7	-136	-3,0
RADZIEJÓW	3 504	3 361	3 206	1 726	-298	-8,5	-155	-4,6
RYPIN	2 694	2 484	2 299	1 460	-395	-14,7	-185	-7,4
SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	2 714	2 442	2 294	1 379	-420	-15,5	-148	-6,1
ŚWIECIE	4 439	3 804	3 777	2 328	-662	-14,9	-27	-0,7
TUCHOLA	3 134	2 736	2 628	1 536	-506	-16,1	-108	-3,9
WĄBRZEŻNO	2 492	2 181	2 143	1 292	-349	-14,0	-38	-1,7
ŻNIN	4 561	4 195	4 073	2 479	-488	-10,7	-122	-2,9
RAZEM WOJEWÓDZTWO	111 192	102 493	98 711	56 478	-12 481	-11,2	-3 782	-3,7

Źródło: Sprawozdanie MPiPS/MRPiPS-01 o rynku pracy.

W bieżącym roku (podobnie jak w roku 2016) pracodawcy w województwie kujawsko-pomorskim zgłaszają do powiatowych urzędów pracy więcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej niż w latach poprzednich. W I kwartale 2017 r. powiatowe urzędy

⁷ <http://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/art,5543,8763,bezrobocie-wciaz-spada.html>

pracy w naszym województwie pozyskały 23 256 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to o 3065 propozycji (13,2%) więcej niż w analogicznym okresie roku 2016.

W tym samym czasie **pracę podjęło 17 614 bezrobotnych** było to o 12,0% mniej niż rok wcześniej. Spadek ten dotyczył zarówno niesubsydiowanych podjęć pracy – 14 068 osób (14,5% mniej niż w 2016 r.) jak i subsydiowanych podjęć pracy – 3546 osób (o 0,4% mniej niż rok wcześniej).

Łącznie **powiatowe urzędy pracy** w ramach zatrudnienia subsydiowanego i pozazatrudnieniowych form pomocy (szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych) **zaktywizowały w I kwartale 2017 r. 8043 osoby bezrobotne (o 12,6% mniej niż w roku poprzednim).**

4.3. FUNDUSZ PRACY I EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY W 2017 ROKU

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, decyzjami z 22 listopada 2016 r. i 7 lutego 2017 roku ustalił kwoty środków Funduszu Pracy jakie mogą być wydatkowane w 2017 roku na finansowanie zadań realizowanych w województwie kujawsko-pomorskim.

Podział kwot środków został dokonany uchwałą Nr 49/1934/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie *ustalenia kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r.* oraz uchwałą Nr 49/1933/16 w sprawie *zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2017 r.*, w oparciu o kryteria określone przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XXV/445/16 z dnia 28 października 2016 r. w sprawie *określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji, zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2017 roku.*

Zgodnie z ww. uchwałami dokonano podziału kwot na zadania realizowane przez samorządy powiatów, łącznie **225 454,2 tys. zł** w tym na:

- 1) programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – **209 636,3 tys. zł;**
- 2) inne fakultatywne zadania – **15 817,9 tys. zł.**

W ramach limitu na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej ustalone zostały następujące kwoty środków na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetów:

- *8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 – 2020, kwotę **51 908 212,00 zł;***
- *8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, kwotę **63 059 909,00 zł.***

➤ **Program Praca dla Młodych**

W ramach decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 grudnia 2015 r. na realizację w województwie kujawsko-pomorskim w latach **2016-2018** zadania dotyczącego **refundowania pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych**

na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia przyznane zostały środki z Funduszu Pracy w kwocie **200 775,5 tys. zł**. Limit środków na 2017 rok – **75 290,8 tys. zł** (na 2018 rok – 75 290,8 tys. zł).

➤ **Dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy**

W dniu 14 marca 2017 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznał z rezerwy Funduszu Pracy 9 856 600 złotych na realizację w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 roku Programu regionalnego: „**Wiek naszym atutem**”.

Program będzie realizowany w partnerstwie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz 13 powiatowych urzędów pracy: Strony uzgodniły następujący podział środków finansowych na realizację Programu Regionalnego.

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim – 570 600,00 zł,
- 2) Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy – 90 000,00 zł,
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Golubiu – Dobrzyniu – 300 000,00 zł,
- 4) Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu – 2 000 000,00 zł,
- 5) Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie – 1 536 000,00 zł,
- 6) Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie – 300 000,00 zł,
- 7) Powiatowy Urząd Pracy w Nakle nad Notecią – 382 000,00 zł,
- 8) Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie – 600 000,00 zł,
- 9) Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie – 342 000,00 zł,
- 10) Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim – 771 000,00 zł,
- 11) Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia – 985 000,00 zł,
- 12) Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Toruńskiego – 1 300 000,00 zł,
- 13) Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi – 680 000,00 zł.

Grupa docelowa: 963 osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia, w tym głównie kobiety, osoby bez wykształcenia średniego oraz długotrwale bezrobotne.

Wsparcie oferowane w ramach Programu: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, jednorazowe środki na podjęcie działalności, prace interwencyjne, roboty publiczne.

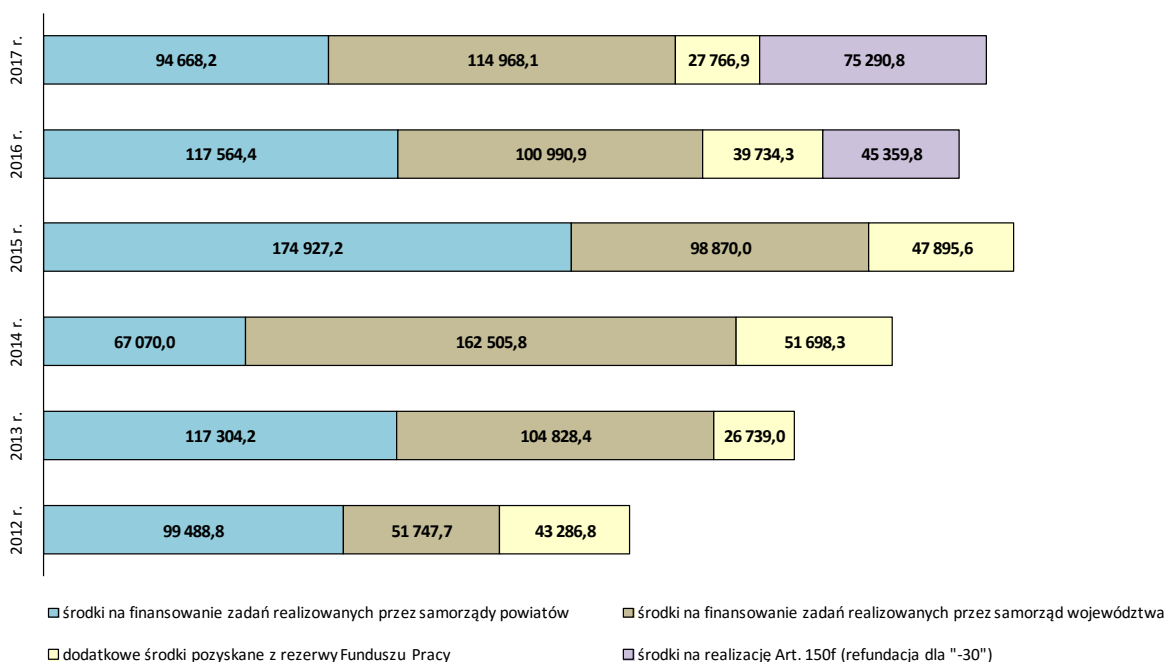
W dniu 24 marca 2017 roku Minister Rodziny i Pracy i Polityki Społecznej przyznał z rezerwy Funduszu Pracy na realizację w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 roku:

- programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych powracających z pracy za granicą – 125,0 tys. zł,
- programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej – 1 000 tys. zł,
- programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych – 790,0 tys. zł,
- programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus – 15 526,0 tys. zł,
- programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych – 469,3 tys. zł.

Tym samym całkowita kwota środków pozyskanych z **rezerwy Funduszu Pracy wyniosła 27 766,9 tys. zł.**

Ogółem według stanu w końcu marca 2017 roku województwo kujawsko-pomorskie na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych **pozyskało środki Funduszu Pracy w kwocie 312 694,0 tys. zł.** Było to o 9024,6 tys. zł (3,0%) więcej niż w 2016 r.

Wykres 5. Środki Funduszu Pracy na programy przeciwdziałania bezrobociu w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2012 - 2017 (w tys. zł - stan w dniu 31 marca 2017 roku)

Źródło: Decyzje MPIPS/MRPIPS.

4.4. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W 2017 ROKU (STYCZEŃ – MARZEC)

4.4.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020

WUP w Toruniu, który pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej PO WER, realizuje zadania w zakresie:

➤ Działania 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe”

W ramach Działania 1.1 realizowane są pozakonkursowe projekty powiatowych urzędów pracy skierowane wyłącznie do osób młodych do 29 roku życia, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). WUP w Toruniu 24 stycznia 2017 r. ogłosił **trzeci nabór na projekty PUP**, w ramach którego będzie realizowanych 20 projektów pozakonkursowych. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od dnia 30 stycznia do 10 lutego 2017 r. Obecnie kończy się ocena formalno-merytoryczna złożonych wniosków o dofinansowanie projektów. Wartość wniosków o dofinansowanie, które złożone zostały w odpowiedzi na nabór wynosi 82 752 615 zł. Liczba osób planowanych do objęcia to 8778 osób. Podpisanie umów o dofinansowanie planowane jest na przełomie marca i kwietnia 2017 r. (w marcu podpisana została umowa z PUP we Włocławku). Ww. projekty zakładają wsparcie osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP należących do I i II profilu pomocy. W projektach tych zostanie udzielone indywidualne i kompleksowe wsparcie opierające się na co najmniej trzech elementach pomocy, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych. Dwa z nich wskazane zostały jako obowiązkowe tj. identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy i sporządzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD) oraz objęcie uczestnika projektu poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy. Trzeci i kolejne wskazane zostały jako fakultatywne i wybierane są w zależności od potrzeb i możliwości osób bezrobotnych, którym udzielane jest wsparcie. Fakultatywne elementy pomocy obejmują wsparcie w postaci m.in. szkoleń, staży, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, prac interwencyjnych, studiów podyplomowych, bonów na zasiedlenie, bonów zatrudnieniowych/stażowych. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane

w ramach Działania 1.1 muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 48%. Poza koniecznością zapewnienia efektywności zatrudnieniowej w projektach, w przypadku założenia wsparcia w postaci szkoleń, powiatowy urząd pracy powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Ponadto jeżeli projekt zakłada szkolenia zawodowe muszą one odpowiadać bieżącym potrzebom rynku pracy.

Ponadto w ramach Działania 1.1 w I kwartale 2017 r. **kontynuowano realizację 4 projektów wybranych do dofinansowania w 2016 r.** i prowadzono prace związane z zamknięciem projektów przyjętych do realizacji w 2016 r.

➤ **Działania 1.2 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe”**

W ramach Działania 1.2 kontynuowanych było 11 projektów skierowanych wyłącznie do osób młodych do 29 roku życia, biernych zawodowo, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W I kwartale 2017 r. podpisano jedną umowę o dofinansowanie na kwotę 525 810 zł. Łącznie w ramach ww. projektów wsparciem zostanie objętych 580 osób biernych zawodowo. W ramach drugiego konkursu ogłoszonego w 2016 r., w pierwszym kwartale 2017 r. **trwał proces negocjacji projektów**, które pozytywnie przeszły ocenę formalno-merytoryczną. W kwietniu br. planowane jest podpisanie umów o dofinansowanie projektów wybranych w trybie konkursowym. Wsparcie skierowane jest do pozostających bez zatrudnienia – osób młodych do 29 roku życia, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Wartość planowanych do podpisania umów to ok. 7,4 mln zł. Wsparcie otrzyma 497 osób biernych zawodowo. Zgodnie z regulaminem konkursu okres realizacji projektów może trwać maksymalnie do czerwca 2018 r.

Ponadto w okresie 13-24 lutego 2017 r. **trwał nabór wniosków o dofinansowanie** w ramach trzeciego konkursu ogłoszonego na koniec 2016 r. z alokacją w wysokości 10,7 mln zł na dofinansowanie projektów skierowanych do osób młodych do 29 r. ż. bezrobotnych i biernych zawodowo, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). 10 marca br. rozpoczęła się ocena formalno-merytoryczna wniosków o dofinansowanie projektów. Termin rozstrzygnięcia niniejszego konkursu planowany jest na czerwiec 2017 r.

Podobnie jak w projektach pozakonkursowych PUP, również realizowane w ramach Działania 1.2 projekty zakładają indywidualne i kompleksowe wsparcie opierające się na co najmniej trzech elementach pomocy. Dwa z nich wskazane zostały jako obowiązkowe tj. identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy i sporządzenie IPD oraz objęcie uczestnika projektu poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy. Trzeci i kolejne wskazane zostały jako fakultatywne i wybierane są w zależności od potrzeb i możliwości osób, którym udzielane jest wsparcie. Fakultatywne elementy pomocy obejmują wsparcie w postaci m.in. szkoleń, staży, praktyk, wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem, subsydiowanego zatrudnienia, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane w ramach Działania 1.2 PO WER muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 17%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 48%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35% (w przypadku skierowania projektu wyłącznie do osób bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędach pracy). Poza koniecznością zapewnienia efektywności zatrudnieniowej w projektach, w przypadku założenia wsparcia w postaci szkoleń wnioskodawca powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji

potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Ponadto jeżeli projekt zakłada szkolenia zawodowe muszą one odpowiadać bieżącym potrzebom rynku pracy.

4.4.2. WDRAŻANIE REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

W 2017 roku w ramach powierzonych zadań IP RPO W-KP w zakresie wdrażania Osi 8 *Aktywni na rynku pracy* realizowane zostały następujące zadania.

➤ **Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy.**

W I kwartale 2017 r. realizowanych było **5 projektów PUP wybranych do dofinansowania w ramach naboru ogłoszonego w 2016 r.** Na koniec I kwartału zakończyła się realizacja 1 projektu, 4 projekty zostaną zakończone w II kwartale 2017 r.

10 lutego 2017 r. został ogłoszony **III nabór projektów pozakonkursowych PUP** z łączną kwotą alokacji 53 322 070 zł. W odpowiedzi na nabór zostało złożonych 20 projektów powiatowych urzędów pracy na łączną kwotę 51 122 068,44 zł. Podpisanie umów o dofinansowanie planowane jest na przełomie marca i kwietnia 2017 r. (w marcu podpisana została umowa z PUP we Włocławku). W ramach realizacji projektów wsparciem objęcia objętych zostanie 5244 osoby bezrobotne powyżej 29 roku życia. Wyłonione projekty zakładają wsparcie osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP należących do I lub II profilu pomocy. W projektach tych udzielone zostanie indywidualne i kompleksowe wsparcie, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty wyłonione w ramach III naboru zakładają efektywność zatrudnieniową dla osób w wieku 50 lat i więcej na poziomie co najmniej 33%, dla kobiet na poziomie co najmniej 39%, dla osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 33%, dla osób długotrwale bezrobotnych na poziomie co najmniej 30%, dla osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3) na poziomie co najmniej 38%, dla osób nie kwalifikujących się do żadnej z powyższych kategorii na poziomie co najmniej 43%.

➤ **Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia**

W I kwartale 2017 r. zostały **podpisane umowy z 13 wnioskodawcami** wyłonionymi w ramach I konkursu ogłoszonego w 2016 r. na łączną kwotę 10 273 670,75 zł.

6 marca 2017 r. został **ogłoszony drugi konkurs** w ramach Poddziałania 8.2.1 z kwotą alokacji 21 037 178,95 zł. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony będzie od 5 kwietnia 2017 r. do 21 kwietnia 2017 r. **W ramach konkursu zostaną wyłonione projekty skierowane wyłącznie do osób biernych zawodowo powyżej 29 roku życia.** W projektach wybranych do dofinansowania oraz planowanych do wyłonienia udzielane będzie indywidualne i kompleksowe wsparcie zdefiniowane w oparciu o opracowanie Indywidualnego Planu Działania i opierające się na co najmniej trzech formach pomocy. Poza opracowaniem IPD w projektach będzie oferowane wsparcie służące pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców. Realizowane szkolenia w projektach będą musiały prowadzić do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Uzyskanie kwalifikacji lub kompetencji będzie musiało być każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu). Ponadto w projektach będą realizowane szkolenia w deficytowych grupach zawodów określonych dla województwa kujawsko-pomorskiego i/lub w powiecie/powiatach, z których pochodzą uczestnicy projektu w oparciu o dane wynikające z dokumentu *Barometr zawodów. Raport podsumowujący badanie w województwie kujawsko-pomorskim* lub szkolenia, których potrzeba realizacji będzie potwierdzona

przez pracodawców. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty muszą zakładać efektywność zatrudnieniową dla osób w wieku 50 lat i więcej na poziomie co najmniej 33%, dla kobiet na poziomie co najmniej 39%, dla osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 33%, dla osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3) na poziomie co najmniej 38%, dla osób nie kwalifikujących się do żadnej z powyższych kategorii na poziomie co najmniej 43%. Dodatkowo w ramach ogłoszonego konkursu premiowane będą projekty, które będą zakładały wyższą efektywność zatrudnieniową, projekty skierowane wyłącznie do osób z niepełnosprawnościami, a także projekty skierowane wyłącznie do osób zamieszkujących powiaty województwa kujawsko-pomorskiego charakteryzujące się niskim udziałem osób pracujących wśród ogółu mieszkańców.

➤ **Poddziałanie 8.5.2 Wsparcie outplacementowe**

W styczniu została zakończona IV ostatnia tura konkursowa w ramach konkursu ogłoszonego w 2016 r. **W ramach pierwszego konkursu nie zostały wyłonione projekty do dofinansowania.**

14 marca 2017 r. został **ogłoszony drugi konkurs** z kwotą alokacji 10 000 000 zł, w tym z możliwością maksymalnego dofinansowania projektów w wysokości 9 500 000 zł. Projekty mogą być skierowane wyłącznie do osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika. W projektach tych wsparcie udzielane będzie m.in. w postaci doradztwa zawodowego połączonego z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania (jako obowiązkowy element wsparcia), poradnictwa psychologicznego, pośrednictwa pracy, szkoleń, studiów podyplomowych, staży, praktyk zawodowych, subsydiowanego zatrudnienia, dodatku relokacyjnego. Realizowane szkolenia w projektach będą musiały prowadzić do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Uzyskanie kwalifikacji lub kompetencji będzie musiało być każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu). Ponadto, w ramach konkursu będą musiały być realizowane szkolenia w deficytowych grupach zawodów określonych dla województwa kujawsko-pomorskiego i/lub w powiecie/powiatach, z których pochodzą uczestnicy projektu w oparciu o dane wynikające z dokumentu *Barometr zawodów. Raport podsumowujący badanie w województwie kujawsko-pomorskim* lub szkolenia, których potrzeba realizacji będzie potwierdzona przez pracodawców. Ponadto oferowane będzie bezzwrotne wsparcie finansowe dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą połączone ze wsparciem pomostowym o charakterze doradczo-szkoleniowym oraz w postaci finansowej. Przy czym ze wsparcia bezzwrotnego na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie finansowej, będą mogły skorzystać osoby z niepełno sprawnościami, osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby poniżej 30 roku życia. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty w ramach Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P muszą zakładać efektywność zatrudnieniową na poziomie minimum 50%. Dodatkowo premiowane będą projekty, które będą zakładały wyższą efektywność zatrudnieniową oraz projekty, które będą odpowiedzią na zwolnienia z zakładów pracy znaczące dla lokalnego/regionalnego rynku pracy, tj. dotyczące minimum 20 osób z jednego zakładu pracy lub 20 osób u kilku pracodawców – w jednej grupie zawodowej.

4.4.3. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Województwo kujawsko-pomorskie, decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2016 roku, otrzymało **środki w wysokości 8 388 900,00 zł** (7,6% więcej niż w 2016 r.). Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 49/1935/16 z dnia 6 grudnia 2016 dokonał podziału ww. kwoty pomiędzy samorządy powiatów województwa.

W 2017 roku o dofinansowanie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego może ubiegać się każdy pracodawca, który zatrudnia co najmniej jednego pracownika na umowę o pracę. Kwota przyznana na wsparcie kształcenia ustawicznego w danym roku nie może przekroczyć 300% przeciętnego wynagrodzenia. **Priorytetami wydatkowania środków w ramach KFS w br. są:**

- wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna;
- wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

W pierwszym kwartale br. wszystkie powiatowe urzędy pracy rozpoczęły bądź zrealizowały nabory/konkursy wniosków od pracodawców ubiegających się o wsparcie kształcenia ustawicznego ze środków KFS. Aktualnie nie jest jeszcze znana kwota wydatkowanych środków (dane zostaną zebrane na koniec roku).

Dodatkowo Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu otrzymał 176 100,00 zł na realizowanie zadań określonych w art. 69a ust. 2 pkt. 2-5 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Z tych środków w pierwszym kwartale 2017 r., w prasie regionalnej obejmującej zasięgiem województwo kujawsko-pomorskie, opublikowany został artykuł dotyczący ogólnych założeń Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2017. Planowane jest także zrealizowanie badania: *Efektywność wsparcia udzielonego pracodawcom ze środków KFS w województwie kujawsko-pomorskim.*

4.4.4. WOJEWÓDZKA RADA RYNKU PRACY

W I kwartale 2017 roku odbyły się dwa posiedzenia Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy. Na ww. posiedzeniach członkowie WRRP zaopiniowali:

- Sprawozdanie z Działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu za 2016 rok;
- Listę zawodów do weryfikacji kryterium premiującego w konkursach prowadzonych w ramach Poddziałania 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego i Poddziałania 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT oraz Poddziałania 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT i Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Projekt Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok;
- Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne;
- 45 nowych kierunków kształcenia w 21 szkołach ponadgimnazjalnych województwa kujawsko-pomorskiego.

Ponadto omówiono Plan Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu na 2017 rok oraz aktualną sytuację na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim.

4.4.5. REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2017 ROK

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok opracowany został przez Zespół powołany uchwałą Nr 1/12/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 stycznia 2017 r. RPD/Z na 2017 r. W skład zespołu weszli przedstawiciele właściwych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Kujawsko – Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Oddział Kujawsko-Pomorski w Toruniu, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Funkcję koordynatora realizacji RPD/Z na 2017 r. powierzono Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu, który odpowiada za opracowanie, monitoring i sprawozdawczość RPD/Z na 2017 r. Instytucje zgłaszające określone zadania odpowiedzialne są za nadzór nad prawidłowym przebiegiem ich realizacji, monitoring oraz sprawozdawczość dotyczącą wykonania tych zadań.

Dokument powstał w oparciu o Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 (KPDZ/2015-2017) i uwzględnia zapisy *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* oraz postanowienia Komunikatu Komisji Europejskiej *EUROPA 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*.

Projekt RPD/Z na 2017 rok został przyjęty uchwałą Nr 9/365/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 marca 2017 r., a następnie skierowany do zaopiniowania powiatom województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy w Toruniu. Zespół rozpatrzył uwagi zgłoszone przez samorządy powiatów oraz Kujawsko-Pomorską Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego. Ponadto Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Toruniu pozytywnie zaopiniowała projekt Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok uchwałą Nr XIV/140/17 z dnia 23 marca 2017 r.

Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 r. został przyjęty uchwałą Nr 12/472/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 marca 2017 r.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok:

- przedstawiono diagnozę sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim;
- wskazano cele długookresowe (do roku 2020) aktywnej polityki rynku pracy w regionie, w tym ich spójność ze strategią rozwoju województwa;
- przedstawiono cele i zadania RPD/Z na 2017 r.;
- wskazano źródła finansowania zadań realizowanych w RPD/Z na 2017 r.;
- zawarto informacje o sposobie monitorowania realizacji zadań ujętych w RPD/Z na 2017 r. oraz przyjętych wskaźnikach monitorowania.

4.4.6. WYKAZ ZAWODÓW REFUNDOWANYCH ZA PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW

WUP w Toruniu, uwzględniając uwagi partnerów instytucjonalnych⁸, opracował propozycję ***wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne.***

Wykaz ten został pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy. W dniu 29 marca 2017 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałą Nr 12/471/17 w sprawie określenia ***wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne.***

Wykaz ten zgodnie z zapisem art. 8 ust. 1 pkt 15 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.) **zostanie ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.**

⁸ W konsultacjach uczestniczyli m.in.: Kujawsko-Pomorska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy, Nadwiślański Związek Pracodawców Lewiatan w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorska Komenda OHP w Toruniu, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Grudziądzu.

5. PODSUMOWANIE

ROK 2016

1. W 2016 r. **widoczna była poprawa sytuacji na regionalnym rynku pracy**, przy czym zmiany te zachodziły wolniej niż w kraju. W skali roku odnotowano: **wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw** (o 2,2%, w Polsce wzrost o 2,8%) i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w tym sektorze (o 3,6%, w kraju wzrost o 3,8%). Równocześnie **wzrosła liczba podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON (o 0,3%, w Polsce wzrost o 1,3%).
2. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) dla województwa kujawsko-pomorskiego **wyniosła w grudniu 2016 r. 12,1%. W ciągu roku wskaźnik ten w województwie zmniejszyła się o 1,1 pkt. proc.** (w tym samym czasie w Polsce wskaźnik ten zmalał o 1,4 pkt. proc. i wyniósł 8,3%). **Utrzymuje się duże zróżnicowanie w poziomie bezrobocia pomiędzy powiatami województwa.** Stopa bezrobocia niższa od średniej wojewódzkiej występowała w dwóch miastach na prawach powiatu – Bydgoszczy (4,8%) i Toruniu (6,1%) oraz w powiatach: bydgoskim (8,0%), brodnickim (10,0%) i świeckim (10,4%). Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano dla powiatów: włocławskiego (22,2%), radziejowskiego oraz lipnowskiego (w obu 20,8%).
3. Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim **zarejestrowanych pozostawało 98 522 bezrobotnych.** W odniesieniu do końca grudnia 2015 r. **liczba bezrobotnych w województwie zmniejszyła się o 8,1%, czyli 8733 osoby** (w Polsce w tym czasie spadek wyniósł 14,6%).
4. **Najważniejsze, roczne zmiany** zachodzące w województwie kujawsko-pomorskim **w zakresie bezrobocia rejestrowanego w 2016 r.:**
 - **istotnie nie zmieniła się struktura bezrobotnych**, wśród których **86,9%** (przed rokiem – 87,6%) **stanowiły osoby posiadające status będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**⁹; w grupie tej najliczniej reprezentowani byli długotrwale bezrobotni, którzy stanowili 59,3% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej 58,9%). W odniesieniu do końca 2015 r. najbardziej wzrósł udział kobiet (obecnie 57,5%, o 1,3 pkt. proc. więcej niż przed rokiem), wśród których 31,7% stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; wyraźnie zmniejszył się natomiast udział osób do 30 roku życia (obecnie 28,1% o 1,7 pkt. proc. mniej);
 - **spadła liczba nowych rejestracji bezrobotnych** (o 9,0% mniej niż w roku poprzednim) i równocześnie (o 14,0%) **zmniejszyła się liczba osób wyłączonych z ewidencji**; w 2016 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 152 699 bezrobotnych, a z rejestrów wyłączono 161 432 osoby;
 - **spadła liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli zatrudnienie: pracę podjęło ogółem 84 830 bezrobotnych, o 6,4% mniej niż w roku poprzednim:** zatrudnienie subsydiowane podjęło 18 776 osób (o 8,4% więcej), natomiast liczba bezrobotnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane – 66 054 osoby – zmniejszyła się o 9,9%. Podjęcie pracy było powodem wyłączenia z ewidencji 52,5% bezrobotnych (o 4,2 pkt. proc. więcej niż rok wcześniej);
 - **pozazatrudnieniowe formy aktywizacji**, do których zalicza się szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji

⁹ Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczani są: osoby do 30 roku życia (w tym do 25 roku życia), długotrwale bezrobotni, osoby powyżej 50 roku życia, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawni.

zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych, **rozpoczęło w 2016 r. 21 117 bezrobotnych** (o 33,1% mniej);

- łącznie **powiatowe urzędy pracy** w ramach zatrudnienia subsydiowanego i pozazatrudnieniowych form pomocy **zaktywizowały 39 893 osoby bezrobotne**, co stanowiło 24,7% ogółu wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych (rok wcześniej – 26,1%);
 - **o 4,9% zmniejszyła się liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, których zgłoszono łącznie 90 619**; spadek ten dotyczył miejsc aktywizacji zawodowej – 17 190 zgłoszonych – o 7019 (o 29,0% mniej niż w poprzednim roku); liczba oferowanych miejsc pracy wyniosła 73 429 – o 3,3% więcej;
 - **wzrosła liczba zapowiedzi zwolnień z przyczyn zakładów pracy (32 zgłoszenia**, wobec 21 w roku poprzednim) oraz **liczba pracowników przewidzianych do zwolnienia (1064 osoby**, wobec 302 w roku 2015); napływ osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy do rejestrów bezrobotnych zmniejszył się natomiast o 21,8%; w końcu 2016 r. osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy (3512 osób) stanowiły 3,6% ogółu bezrobotnych (o 0,4 pkt. proc. mniej niż przed rokiem).
5. W 2016 r. **na aktywizację zawodową bezrobotnych województwo kujawsko-pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 303 649,4 tys. zł** (o 5,6% mniej niż w roku 2015). W kwocie tej było 45 359,8 tys. zł. na realizację nowego programu *Praca dla Młodych*, w ramach którego w 2016 r. w województwie pracę podjęło 4472 bezrobotnych do 30 roku życia.
 6. **Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. zmniejszyły się** w odniesieniu do roku poprzedniego **o 6,2% i wyniosły 509 865,8 tys. zł**. Kwota przeznaczona na zasiłki dla bezrobotnych zmniejszyła się o 10,7%, a na programy na rzecz promocji zatrudnienia o 4,0%.
 7. Powiatowe urzędy pracy w 2016 r. na realizację zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydały kwotę 9 766 553,54 zł (98,3% kwoty planowanej). **Ze środków KFS skorzystało 5557 osób zatrudnionych u 868 pracodawców.**
 8. **Utrzymywane i rozwijane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze rynku pracy oraz edukacji** (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym, biura karier). W ramach realizacji funkcji informacyjnej pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu brali udział w szeregu wydarzeń zorganizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (m.in. giełdach pracy, giełdach edukacyjnych, targach pracy i dniach kariery). Partnerom instytucjonalnym udostępniono wiele informacji i publikacji charakteryzujących regionalny rynek pracy. Dla szkół zawodowych oraz gimnazjalistów zorganizowane zostały dwa konkursy dotyczące regionalnego rynku pracy.
 9. W 2016 r. **z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP** (w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku) **skorzystały łącznie 22 623 osoby**, z tego 21 410 osób (94,6%) to osoby bezrobotne, poszukujące pracy i inne powyżej 18 roku życia, 1213 osób (5,4%) to młodzież szkół ponadgimnazjalnych poniżej 18 roku życia.
 10. Mając na celu racjonalizację decyzji zawodowych osób bezrobotnych oraz innych potencjalnych uczestników rynku pracy (uczniowie i ich rodzice), **przygotowano nowe wersje oraz aktualizowano opisy sytuacji na rynku pracy dla 330 zawodów.**
 11. **Wojewódzka Rada Rynku Pracy** w Toruniu (na podstawie informacji przygotowanych przez WUP) **wydała 119 opinii** nt. planowanych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych regionu.
 12. W 2016 roku **doradcy EURES przyjęli do realizacji 1078 ofert pracy za granicą** (870 w roku 2015). W ich ramach zgłoszono 6066 wolnych miejsc pracy (5586 w roku 2015). Przeważały oferty

zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (np. język angielski lub niemiecki) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

13. Rozwijano serwis **tujestpraca.eu**, dzięki czemu zwiększono dostępność do ofert pracy i usług oferowanych przez urzędy pracy, pracodawców i agencje zatrudnienia województwa kujawsko-pomorskiego.
14. W 2016 r. do WUP w Toruniu złożonych zostało 1530 wniosków o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz 1893 wnioski poświadczających przebyte okresy zatrudnienia/ubezpieczenia na terenie państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii.
15. **Z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych** w analizowanym okresie **dokonano wypłat świadczeń niezaspokojonych przez niewypłacalnego pracodawcę w kwocie 3236,0 tys. zł.** Kwota ta obejmuje wypłaty dla 436 osób z wniosków indywidualnych i 127 osób z wykazów zbiorczych i uzupełniających. Ogółem wypłacono świadczenia z Funduszu za 44 niewypłacalnych pracodawców.
16. W 2016 r. powiatowe urzędy pracy zarejestrowały **48 517 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi**, było to o 63,4% oświadczenia więcej niż w 2015 roku. Osoby te najczęściej miały pracować jako pracownicy przy pracach prostych – 56,4% oraz jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 27,3%.
17. W 2016 r. **WUP w Toruniu na podstawie zawartych porozumień pełnił funkcję:**
 - **Instytucji Wdrażającej** odpowiedzialnej za wdrażanie zadań powierzonych w ramach Priorytetu VI **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Rynek pracy otwarty dla wszystkich;**
 - **Instytucji Pośredniczącej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój** odpowiedzialnej za wdrażanie powierzonych zadań w zakresie realizacji Osi priorytetowej I – *Osoby młode na rynku pracy* (Działanie 1.1, Działanie 1.2);
 - **Instytucji Pośredniczącej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020** w zakresie realizacji Osi priorytetowej 8 – *Aktywni na rynku pracy* (Działanie 8.1, Działanie 8.2, Poddziałanie 8.5.2).
18. **W ramach PO KL** w 2016 r. wykonywane były głównie zadania związane z monitorowaniem, rozliczaniem i zamykaniem projektów realizowanych w ramach Priorytetu VI PO KL. W trakcie wdrażania omawianego Priorytetu na terenie województwa **podpisane zostały 552 umowy** o wartości 925 424 385,85 zł, w tym środki publiczne 922 130 496,87 zł. Wykorzystano tym samym ponad 100% środków przyznanych dla województwa na realizację ww. zadań. **Udział w realizowanych projektach zakończyło 112 638 osób.** Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało 14 589 osób.
19. W 2016 r. **w ramach Poddziałania 1.1.2 PO WER – Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych** (projekty pozakonkursowe) ogłoszony został II nabór wniosków pozakonkursowych PUP w odpowiedzi, na który złożonych zostało 20 wniosków na łączną kwotę 55 908 132,26 zł.; w analizowanym okresie w ramach wniosków PUP złożonych w ramach I i II naboru **wsparciem objęto 6897 osób bezrobotnych.**
20. W 2016 r. w ramach **Poddziałania 1.2.2 PO WER – Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (projekty konkursowe):**
 - w ramach pierwszego konkursu na nabór projektów **podpisane zostały umowy** z beneficjentami; ogółem w 11 projektach wsparcie uzyskują 474 osoby bierne zawodowo;
 - ogłoszony został **drugi konkurs skierowany do instytucji rynku pracy;** w odpowiedzi na konkurs złożone zostały 122 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 92 419 541,16 zł;

planowany termin zakończenia oceny i podpisania umów o dofinansowanie w ramach drugiego konkursu to I kwartał 2017 r.;

- w grudniu 2016 r. **ogłoszony został trzeci konkurs**, przy czym nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 31 stycznia 2017 r. do 10 lutego 2017 r.

21. W 2016 r. w ramach **Działania 8.1 RPO WK-P – Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy:**

- **trwała realizacja 18 projektów** pozakonkursowych PUP realizowanych w ramach I naboru wniosków ogłoszonego w 2015 r.;
- **ogłoszony został II nabór wniosków** pozakonkursowych PUP w odpowiedzi, na który złożonych zostało 20 wniosków na łączną kwotę 31 786 046,04 zł.

22. W 2016 r. w ramach **Poddziałania 8.2.1 RPO WK-P – Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia** ogłoszony został pierwszy konkurs z kwotą alokacji 25 043 712,95 zł. W ramach konkursu projekty mogły składać instytucje rynku pracy. **Projekty mogły być skierowane wyłącznie do osób biernych zawodowo, powyżej 29 roku życia.** W odpowiedzi na konkurs zostało złożonych 60 wniosków o dofinansowanie projektu. Podpisanie umów z 13 projektodawcami, których wnioski zostały pozytywnie ocenione planowane jest w I kwartale 2017 r.

23. W 2016 r. w ramach **Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P – Wsparcie outplacementowe** ogłoszony został konkurs otwarty z kwotą alokacji 15 400 941,18 zł. Projekty dotyczyły osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn nie dotyczących pracownika. W ramach trzech tur konkursu złożonych zostało 6 projektów (4 w pierwszej turze i 2 w trzeciej turze). W ramach I tury konkursowej nie zostały wybrane projekty do dofinansowania, natomiast rozstrzygnięcie III tury konkursowej nastąpi w 2017 r.

ROK 2017

1. W pierwszych miesiącach 2017 r. (styczeń-luty) w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w kraju, **w sektorze przedsiębiorstw wzrosło przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne wynagrodzenie brutto**. W omawianym okresie w sektorze tym pracowało 254,9 tys. osób (o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie 2016 r., w kraju wzrost o 4,5%), a przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3631,31 zł (wzrost o 6,3%, w kraju wzrost o 4,0%).
2. Według stanu w dniu **31 marca 2017 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 98 711 bezrobotnych**. Było to o 11,2% (12 481 osób) mniej niż przed rokiem (w kraju spadek o 17,2%). W końcu lutego 2017 r. (dane najaktualniejsze) **stopa bezrobocia** w województwie kujawsko-pomorskim wynosiła **12,4%** i była o 3,9 pkt. proc. wyższa niż w kraju.
3. W I kwartale br. powiatowe urzędy pracy w naszym województwie **pozyskały 23 256 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**. Było to o 3065 propozycji (13,2%) więcej niż w analogicznym okresie roku 2016.
4. Od stycznia do marca 2017 r. **pracę podjęło 17 614 bezrobotnych** było to o 12,0% mniej niż rok wcześniej. Spadek ten dotyczył zarówno niesubsydiowanych podjęć pracy – 14 068 osób (14,5% mniej niż w 2016 r.) jak i subsydiowanych podjęć pracy – 3546 osób (o 0,4% mniej niż rok wcześniej).
5. łącznie **powiatowe urzędy pracy** w ramach zatrudnienia subsydiowanego i pozazatrudnieniowych form pomocy (szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **zaktywizowały** w I kwartale 2017 r. **8043 osoby bezrobotne (o 12,6% mniej niż w roku poprzednim)**.
6. **Według stanu w końcu marca 2017 roku województwo kujawsko-pomorskie** na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych **pozyskało środki Funduszu Pracy w kwocie 312 694,0 tys. zł**. Było to o 9024,6 tys. zł (3,0%) więcej niż w 2016 r.
7. Odbyły się dwa posiedzenia WRRP. Podczas pierwszego z nich (10 lutego 2016 r.) **pozytywnie zaopiniowane zostało Sprawozdanie z działalności WUP w Toruniu za 2016 rok**, m.in. w zakresie współpracy z powiatowymi urzędami pracy.
8. Przygotowany został **Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów**. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy dokument ten został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 12/471/17 z dnia 29 marca 2017 r.
9. Przygotowany został **Regionalny Plan Działania na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok**. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy dokument ten został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 12/472/17 z dnia 29 marca 2017 r.
10. W ramach pełnienia **funkcji Instytucji Pośredniczącej** dla Działania 8.1, Działania 8.2 i Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P na lata 2014-2020 oraz Działania 1.1 i Działania 1.2 PO WER prowadzone były prace związane z nadzorowaniem realizowanych projektów oraz rozstrzygnięciem konkursów ogłoszonych w 2016 r. Dodatkowo w I kwartale 2017 r. ogłoszone zostały dwa nabory projektów pozakonkursowych PUP (w ramach Działania 8.1 RPO WK-P oraz Działania 1.1 PO WER), a także dwa konkursy (w ramach Poddziałania 8.2.1 i Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P).

WAŻNE INFORMACJE I PUBLIKACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI NA REGIONALNYM RYNKU PRACY

Informacje te dostępne są na następujących stronach internetowych:

- ✓ sytuacja gospodarcza i społeczna w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim:
<http://www.stat.gov.pl/gus>
<http://www.stat.gov.pl/bydgosz/>
- ✓ sytuacja na rynku pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim:
<http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>
<http://wup.torun.pl/urząd/publikacje/biuletyny/>
- ✓ programy operacyjne związane z rynkiem pracy wdrażane przez WUP w Toruniu:
<http://wup.torun.pl/urząd/efs/>
- ✓ sprawozdanie z działalności WUP w Toruniu w 2016 r. oraz plan działania WUP na rok 2017:
<http://wup.torun.ibip.pl/public/>
- ✓ Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia na 2017 rok:
<http://wup.torun.pl/urząd/regionalny-plan-dzialan-na-rzecz-zatrudnienia/>
- ✓ wykaz zawodów refundowanych za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników:
<http://wup.torun.pl/urząd/akty-prawne/zawody-refundowane/>
- ✓ analizy i publikacje Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu:
<http://wup.torun.pl/urząd/publikacje/>
- ✓ wyniki badań prowadzonych w ramach projektów systemowych WUP w Toruniu:
<http://podlupa.wup.torun.pl/>
- ✓ informacja lokalna o zawodach:
<http://wup.torun.pl/urząd/centrum-informacji-i-planowania-kariery-zawodowej/informacja-lokalna-o-zawodach/>

SPIS WYKRESÓW I TABEL

SPIS WYKRESÓW, TABEL W TEKŚCIE

Spis tabel		str.
Tabela 1.	Bezrobotni oraz stopa bezrobocia według podregionów i powiatów. Stan w końcu okresu ..	3
Tabela 2.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zgłoszone w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016	6
Tabela 3.	Struktura wydatków Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016	10
Tabela 4.	Wykorzystanie alokacji w ramach Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko-pomorskim	15
Tabela 5.	Rezultaty Priorytetu VI PO KL (narastająco od początku realizacji Programu)	16
Tabela 6.	Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w marcu 2017 roku	22

Spis wykresów		str.
Wykres 1	Zmiana (w %) liczby wybranych kategorii bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie grudzień 2015 r. – grudzień 2016 r.....	4
Wykres 2.	Aktywizacja bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016 wraz z podjęciami pracy niesubsydiowanej	5
Wykres 3.	Struktura wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 roku	10
Wykres 4.	Zmiana liczby bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w miesiącach zimowych (w odniesieniu do poprzedniego miesiąca)	21
Wykres 5.	Środki Funduszu Pracy na programy przeciwdziałania bezrobociu w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2012-2017 (w tys. zł - stan w dniu 31 marca 2017 roku)	25

SPIS WYKRESÓW, TABEL I MAP W ANEKSIE STATYSTYCZNYM

Spis wykresów		str.
Wykres 1.	Dynamika zmiany przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w latach 2015-2016 według województw	40
Wykres 2.	Podmioty gospodarki narodowej w województwie kujawsko-pomorskim na tle polski w latach 2002-2016. Stan w końcu roku	40
Wykres 3.	Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w latach 1998-2016. Stan w końcu okresu	41
Wykres 4.	Udziały (w %) wybranych grup w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie kujawsko-pomorskim. stan w końcu okresu	41
Wykres 5.	Zmiana liczby bezrobotnych według powiatów w grudniu 2016 r. w odniesieniu do grudnia 2015 r. (rok do roku w %)	42
Wykres 6.	Zmiana wysokości stopy bezrobocia według powiatów w grudniu 2016 r. w odniesieniu do grudnia 2015 r.(rok do roku w punktach procentowych)	42
Wykres 7.	Zgłoszenia zamiaru zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w latach 1999-2016 w województwie kujawsko-pomorskim	45
Wykres 8.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w latach 2005-2016 w województwie kujawsko-pomorskim	45
Wykres 9.	Bezrobotni podejmujący uczestnictwo w formach aktywnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2012-2016	46
Wykres 10.	Bezrobotni podejmujący uczestnictwo w formach aktywnych według województw w 2016 roku	46
Wykres 11.	Zmiana wysokości stopy bezrobocia według województw w grudniu 2016 r. w odniesieniu do grudnia 2015 r. (rok do roku w punktach procentowych)	47
Wykres 12.	Zmiana wysokości stopy bezrobocia według województw w grudniu 2016 r. w odniesieniu do grudnia 2004 r. (w punktach procentowych)	47
Spis tabel		str.
Tabela 1.	Wybrane wskaźniki rynku pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim	39
Tabela 2.	Bezrobotni zarejestrowani "napływ" i wyrejestrowani "odpływ" w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016	43
Tabela 3.	Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2015-2016 według cech społeczno-demograficznych	44
Spis map		str.
Mapa 1.	Stopa bezrobocia według województwa. Stan w końcu grudnia 2016 r.	48
Mapa 2.	Stopa bezrobocia według powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Stan w końcu grudnia 2016 r.	49
Mapa 3.	Stopa bezrobocia według województwa. Stan w końcu lutego 2017 r.	50
Mapa 4.	Stopa bezrobocia według powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Stan w końcu lutego 2017 r.	51

ANEKS STATYSTYCZNY

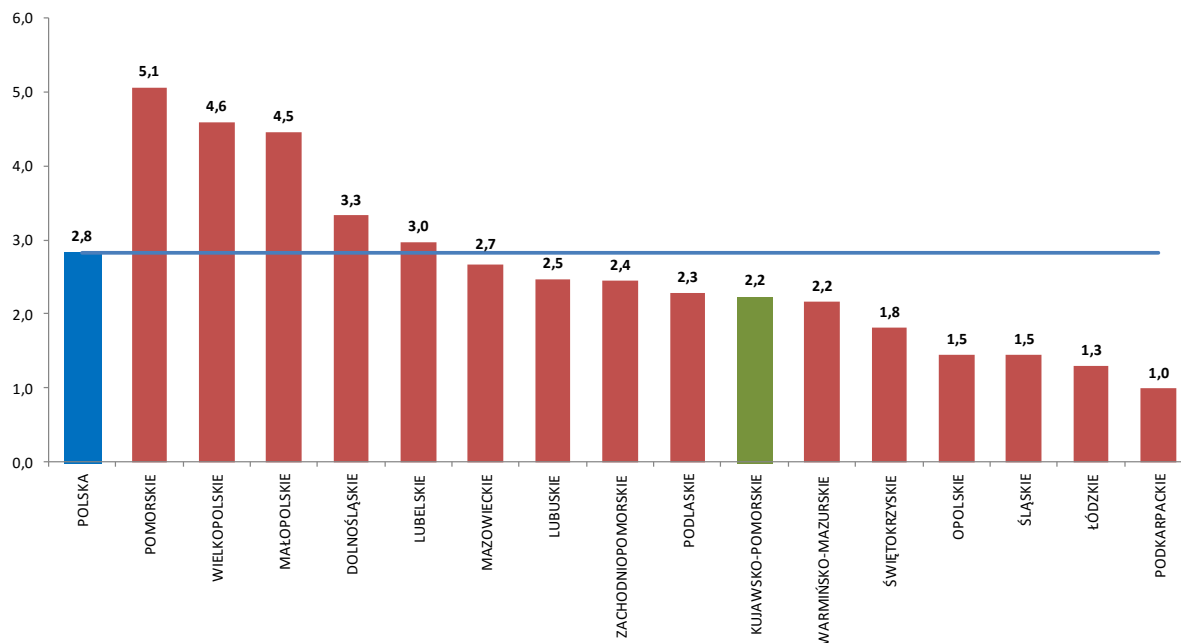
Tabela 1. Wybrane wskaźniki rynku pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim

Wskaźnik	Polska	Kujawsko-pomorskie	
		wartość	% w kraju/ różnica (w p.p.)*
Ludność - stan w dniu 31.12.2015			
Liczba mieszkańców	38 437 239	2 086 210	5,4%
Udział osób zamieszkałych na wsi	39,7%	40,4%	0,6
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym	18,0%	18,2%	0,2
Udział osób w wieku produkcyjnym	62,4%	62,7%	0,3
Udział osób w wieku poprodukcyjnym	19,6%	19,1%	-0,5
Aktywność ekonomiczna - stan w dniu 31.12.2016			
Współczynnik aktywności zawodowej (osoby w wieku 15 lat i więcej)	56,3%	54,6%	-1,7
Wskaźnik zatrudnienia ogółem (osoby w wieku 15 lat i więcej)	53,2%	50,8%	-2,4
kobiety	45,5%	42,7%	-2,8
mężczyźni	61,6%	59,6%	-2,0
Zatrudnienie i wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw - 2016 r. (dane średnioroczne)			
Przeciętne zatrudnienie	5 760 212	248 446	4,3%
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w zł)	4 277,03	3 583,99	83,8%
Podmioty gospodarcze			
Podmioty gospodarcze (stan w dniu 31.12.2016 r.)	4 237 691	194 099	4,6%
Udział podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób	95,7%	95,5%	-0,2
Liczba podmiotów na 10 tys. mieszkańców (2015 r.)	1089	927	x
Bezrobocie rejestrowane - stan w dniu 31.12.2016 (zmiana do 31.12.2015)			
Stopa bezrobocia	8,3%	12,1%	3,8
Liczba bezrobotnych	1 335 155	98 522	7,4%
Udział w ogóle bezrobotnych			
kobiety	53,3%	57,5%	4,2
zamieszkali na wsi	45,2%	47,3%	2,1
długotrwale bezrobotni	56,0%	59,3%	3,3
osoby bez kwalifikacji zawodowych	30,7%	35,9%	5,2
do 30 roku życia	27,3%	28,1%	0,8
powyżej 50 roku życia	28,2%	25,7%	-2,5

* dla danych liczbowych udział w Polsce wyrażony w %, dla danych % różnica do Polski w punktach procentowych.

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

WYKRES 1. DYNAMIKA ZMIANY PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W LATACH 2015-2016 WEDŁUG WOJEWÓDZTW

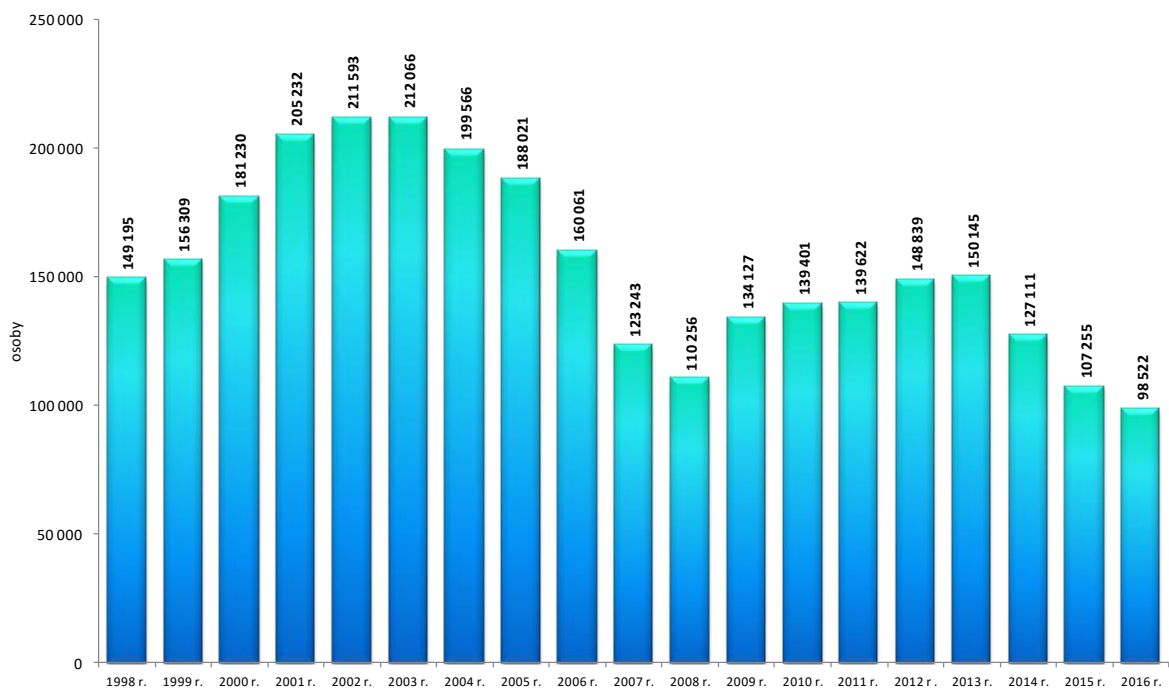
Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Danych z Banku Danych Lokalnych GUS (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>).

WYKRES 2. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM NA TŁE POLSKI W LATACH 2002-2016. STAN W KOŃCU ROKU

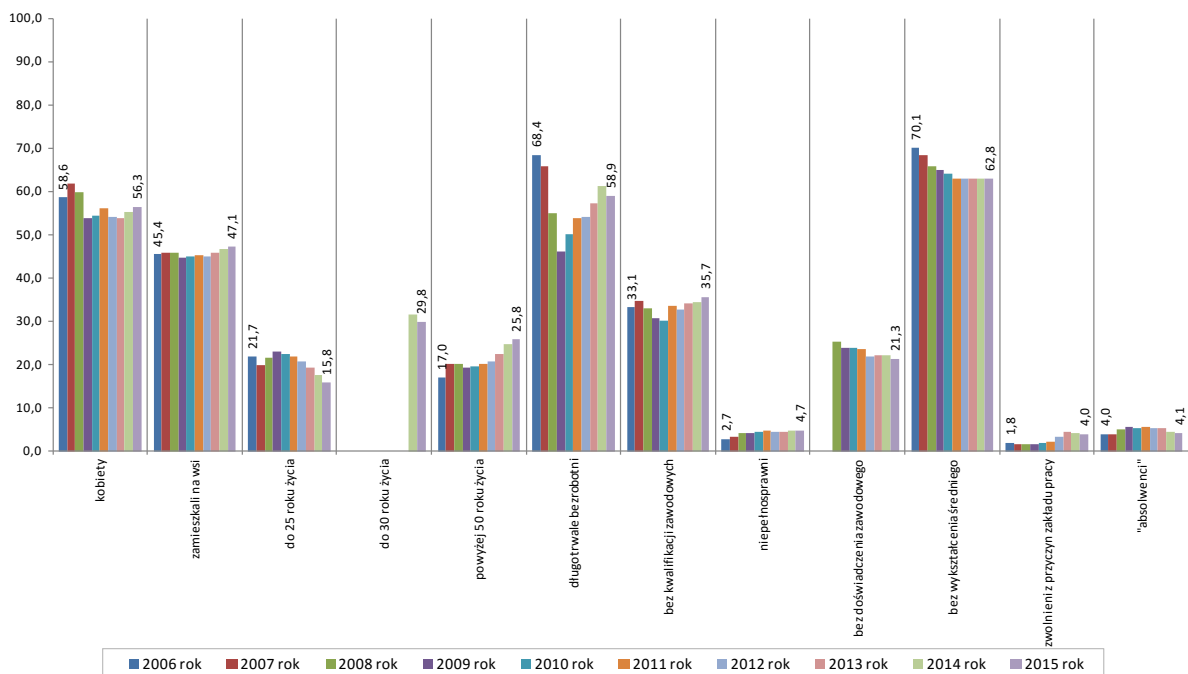
Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Danych z Banku Danych Lokalnych GUS (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>).

WYKRES 3. BEZROBOTNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM. STAN W KOŃCU OKRESU

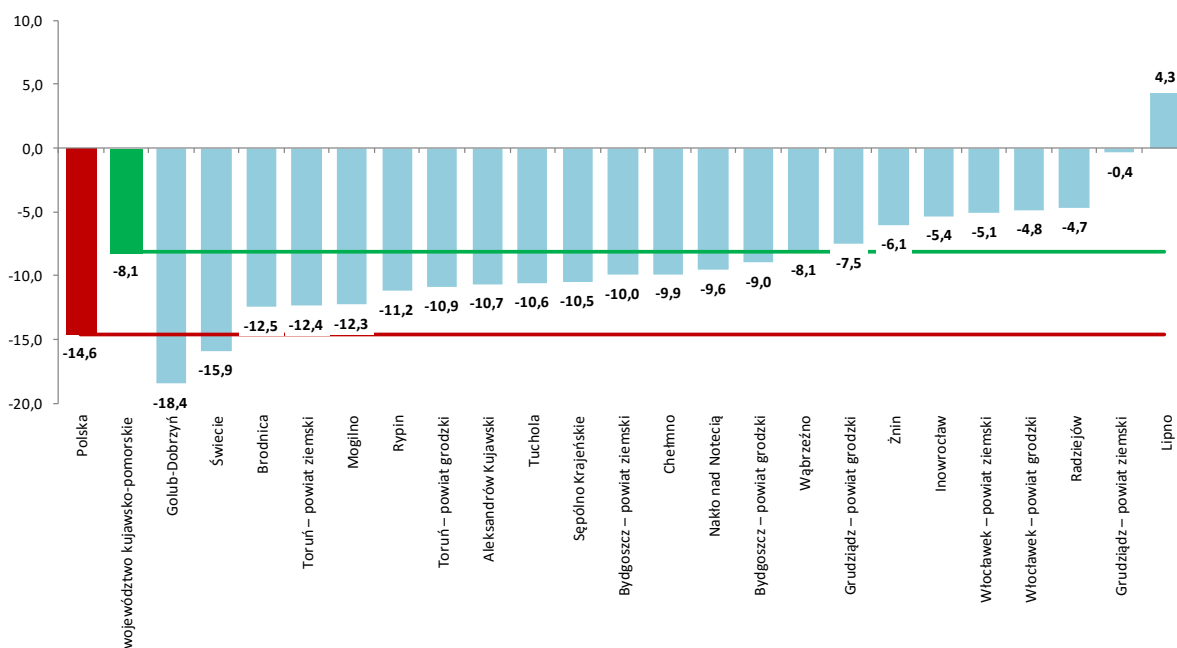
Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy.

WYKRES 4. UDZIAŁY (w %) WYBRANYCH GRUP W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM. STAN W KOŃCU OKRESU

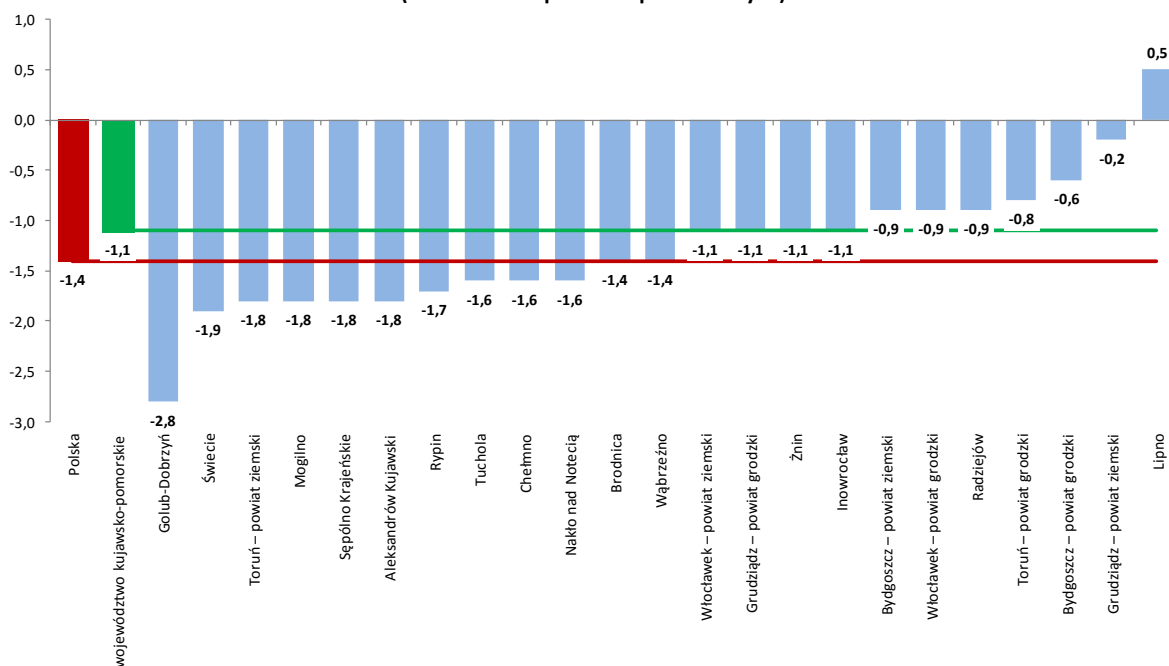
Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdań MPIPS-01 o rynku pracy.

**WYKRES 5. ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW
W GRUDNIU 2016 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2015 R. (rok do roku w %)**

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy.

**WYKRES 6. ZMIANA WYSOKOŚCI STOPY BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW
W GRUDNIU 2016 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2015 R.
(rok do roku w punktach procentowych)**

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS

**TABELA 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI "ODPŁYW"
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2015-2016**

Wyszczególnienie		2015	2016				
			razem	zmiana do 2015			
				liczba	%		
Bezrobotni zarejestrowani w okresie		167 762	152 699	-15 063	-9,0		
w tym	po raz pierwszy	24 233	21 216	-3 017	-12,4		
	po raz kolejny	143 529	131 483	-12 046	-8,4		
	po pracach interwencyjnych	225	217	-8	-3,6		
	po robotach publicznych	2 729	2 343	-386	-14,1		
	po stażu	14 787	13 847	-940	-6,4		
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	11	3	37,5		
	po szkoleniu	7 232	5 174	-2 058	-28,5		
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	3 465	-186	-5,1		
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych		187 618	161 432	-26 186	-14,0		
z tego z przyczyn	podjęcia pracy	90 603	84 830	-5 773	-6,4		
	niesubsydiowanej	73 274	66 054	-7 220	-9,9		
	w tym	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	1 845	-532	-22,4	
		pracy sezonowej	2 412	2 326	-86	-3,6	
	subsydiowanej	17 329	18 776	1 447	8,4		
	z tego	prac interwencyjnych	3 593	2 992	-601	-16,7	
		robót publicznych	5 569	4 934	-635	-11,4	
		podjęcia działalności gospodarczej	2 252	2 099	-153	-6,8	
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	9	4	80,0	
		podjęcia pracy w ramach refundacji	4 702	3 343	-1 359	-28,9	
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	508	98	23,9	
		z tego	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	29	-234	-89,0
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	-6	-100,0	
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	-1	-100,0	
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek	0	7	7	x	
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	153	37	31,9	
		inne, w tym refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia*	417	4 711	4 294	1 029,7	
		rozpoczęcia szkolenia	7 508	5 312	-2 196	-29,2	
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	225	-4	-1,7		
	rozpoczęcia stażu	18 262	11 977	-6 285	-34,4		
w tym w ramach bonu stażowego	442	289	-153	-34,6			
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	10	-5	-33,3			
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	3 543	-609	-14,7			
w tym w ramach PAI	370	404	34	9,2			
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	1 616	275	-1 341	-83,0			
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	6 139	20	0,3			
odmowy ustalenia profilu pomocy	2	3	1	50,0			
niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	28 540	-9 368	-24,7			
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	10 073	93	0,9			
podjęcia nauki	471	405	-66	-14,0			
osiągnięcia wieku emerytalnego	879	946	67	7,6			
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	930	-414	-30,8			
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	1 571	-318	-16,8			
innych	6 870	6 878	8	0,1			

* Nowa forma aktywizacji wprowadzona od stycznia 2016 r. W ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia w 2016 r. pracę podjęły 4472 osoby.

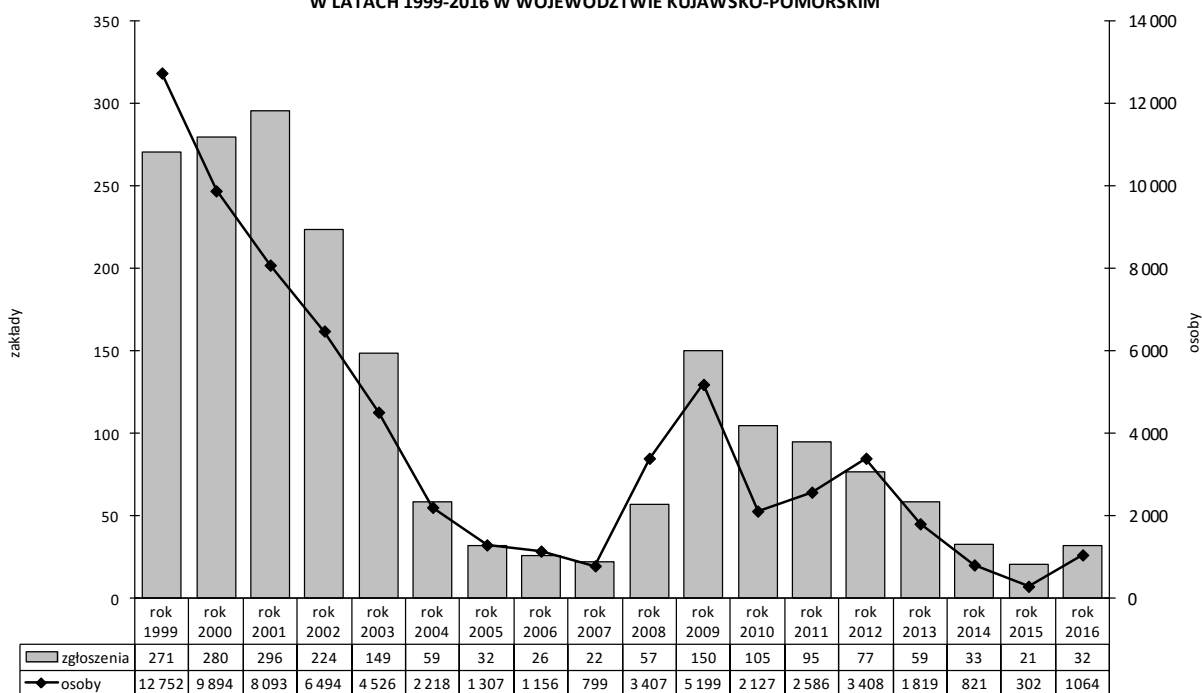
Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy.

**TABELA 3. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W LATACH 2015-2016 WEDŁUG CECH SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNYCH**

Wyszczególnienie	Bezrobotni			
	2015		2016	
	osoby	udział	osoby	udział
Bezrobotni ogółem	107 255	100,0%	98 522	100,0%
1. Bezrobotni według wieku (w latach)				
18 - 24	16 977	15,8%	14 167	14,4%
25 - 34	29 324	27,3%	27 493	27,9%
35 - 44	23 629	22,0%	22 697	23,0%
45 - 54	20 346	19,0%	18 160	18,4%
55 - 59	11 787	11,0%	10 587	10,7%
60 lat i więcej	5 192	4,8%	5 418	5,5%
2. Bezrobotni według wykształcenia				
- wyższe	8 968	8,4%	8 591	8,7%
- policealne i średnie zawodowe	20 323	18,9%	18 779	19,1%
- średnie ogólnokształcące	10 580	9,9%	9 733	9,9%
- zasadnicze zawodowe	32 102	29,9%	28 949	29,4%
- gimnazjalne i poniżej	35 282	32,9%	32 470	33,0%
3. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy				
do 1	10 843	10,1%	8 731	8,9%
1 - 3	21 168	19,7%	18 314	18,6%
3 - 6	15 828	14,8%	14 017	14,2%
6 - 12	16 648	15,5%	16 184	16,4%
12 - 24	16 120	15,0%	16 606	16,9%
pow. 24	26 648	24,8%	24 670	25,0%
4. Bezrobotni według stażu pracy (w latach)				
do 1 roku	18 281	17,0%	17 843	18,1%
1-5	25 750	24,0%	24 405	24,8%
5-10	16 499	15,4%	15 583	15,8%
10-20	16 649	15,5%	15 342	15,6%
20-30	10 364	9,7%	8 925	9,1%
30 i więcej	4 064	3,8%	3 053	3,1%
bez stażu	15 648	14,6%	13 371	13,6%

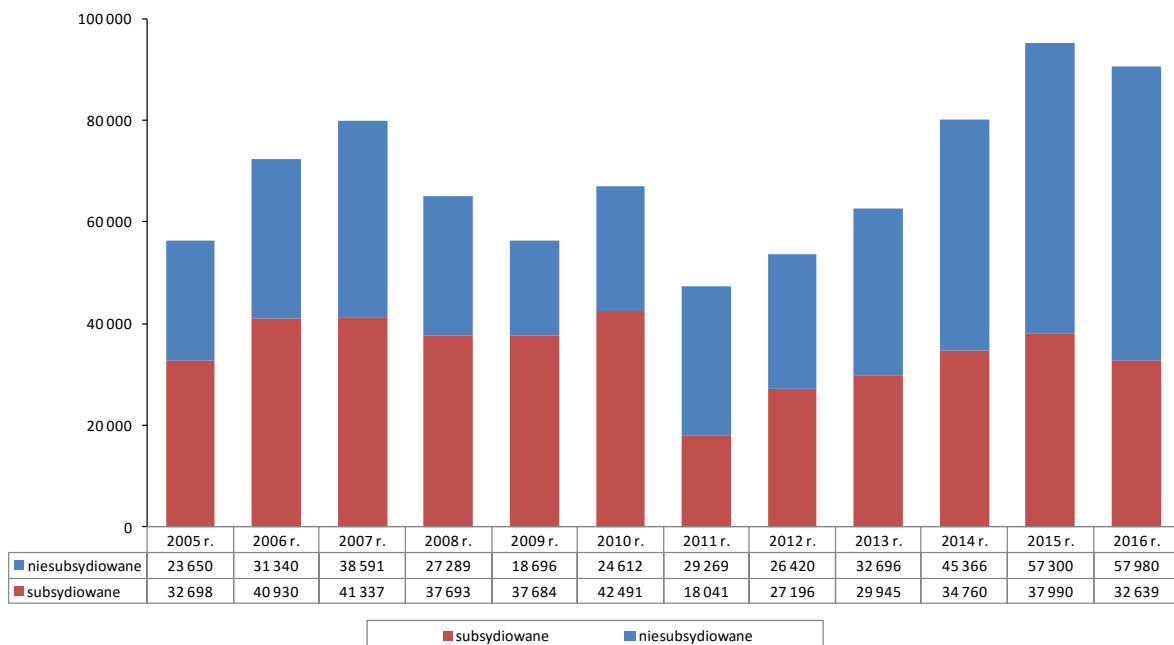
Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

**WYKRES 7. ZGŁOSZENIA ZAMIARU ZWOLNIEŃ Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY
W LATACH 1999-2016 W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM**

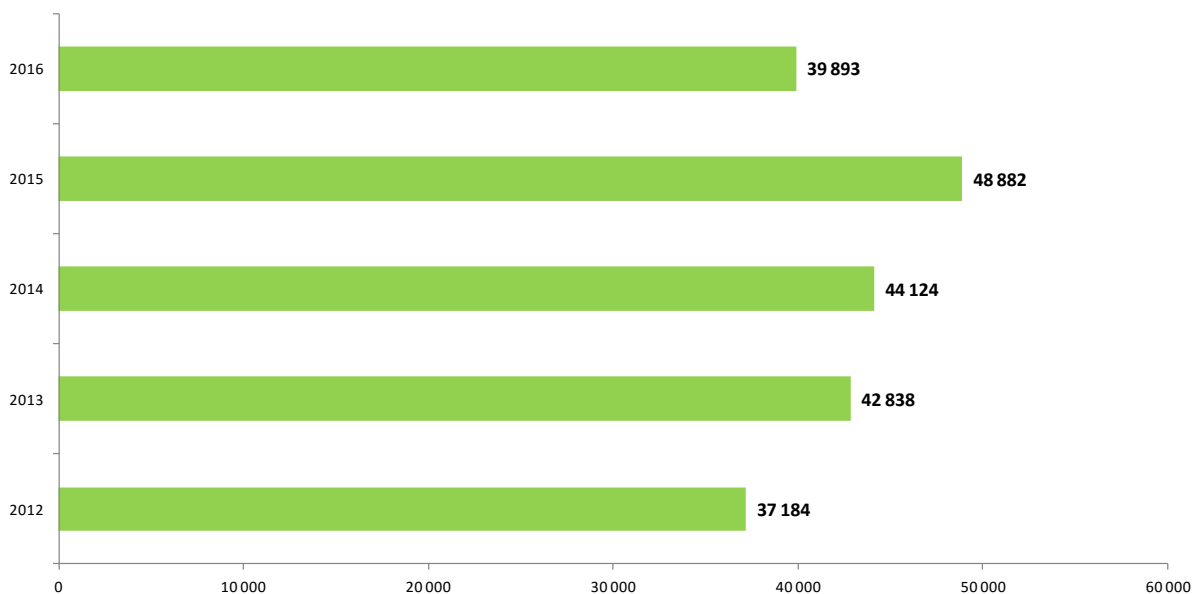
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy.

**WYKRES 8. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
ZGŁOSZONE W LATACH 2005-2016 W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM**

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy.

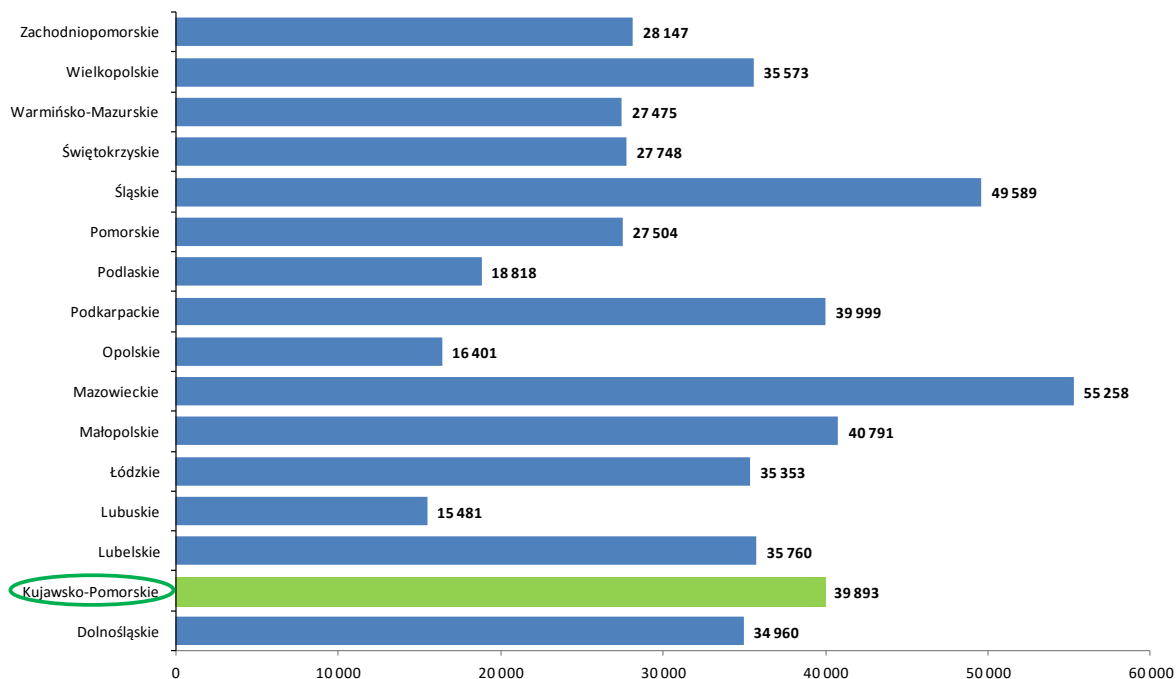
**WYKRES 9. BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY UCZESTNICTWO W FORMACH AKTYWNYCH
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2012-2016**

Formy aktywne: zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych i od 2015 r. skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

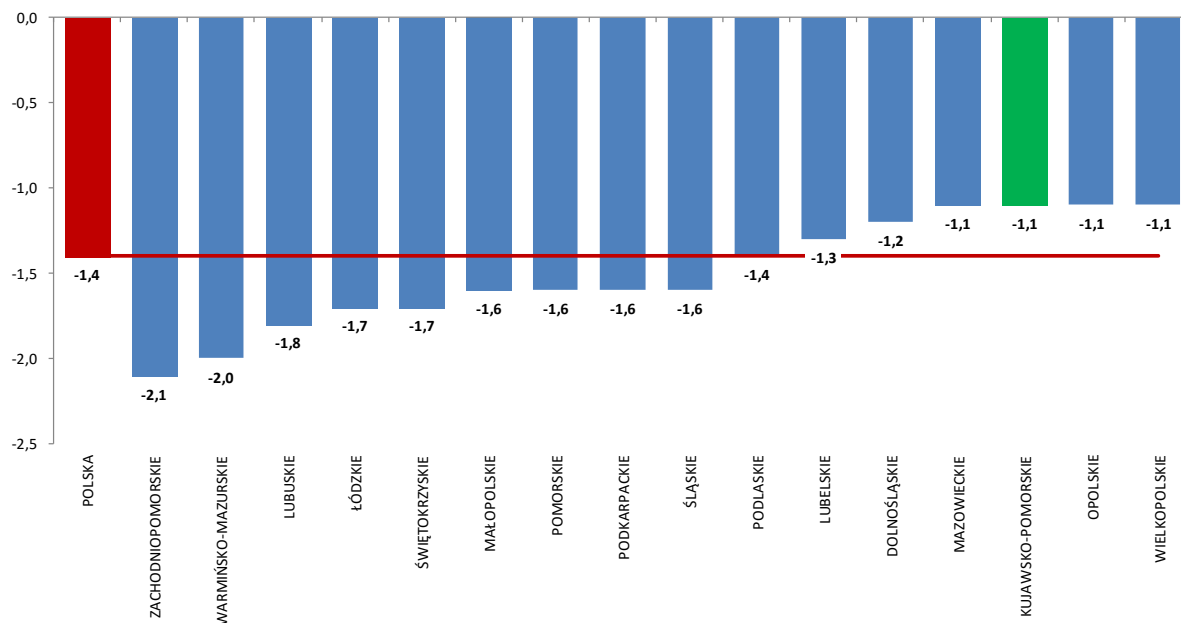
Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy.

**WYKRES 10. BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY UCZESTNICTWO W FORMACH AKTYWNYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 ROKU**

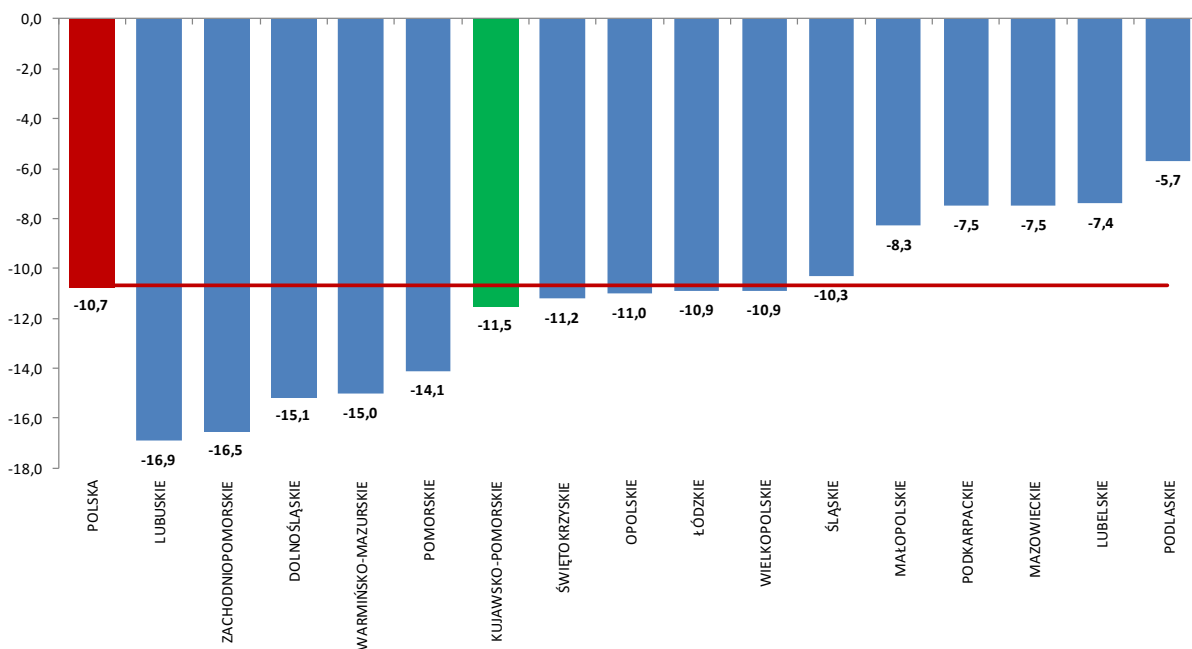
Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych ze strony www.psz.praca.gov.pl.

**WYKRES 11. ZMIANA WYSOKOŚCI STOPY BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W GRUDNIU 2016 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2015 R.
(rok do roku w punktach procentowych)**

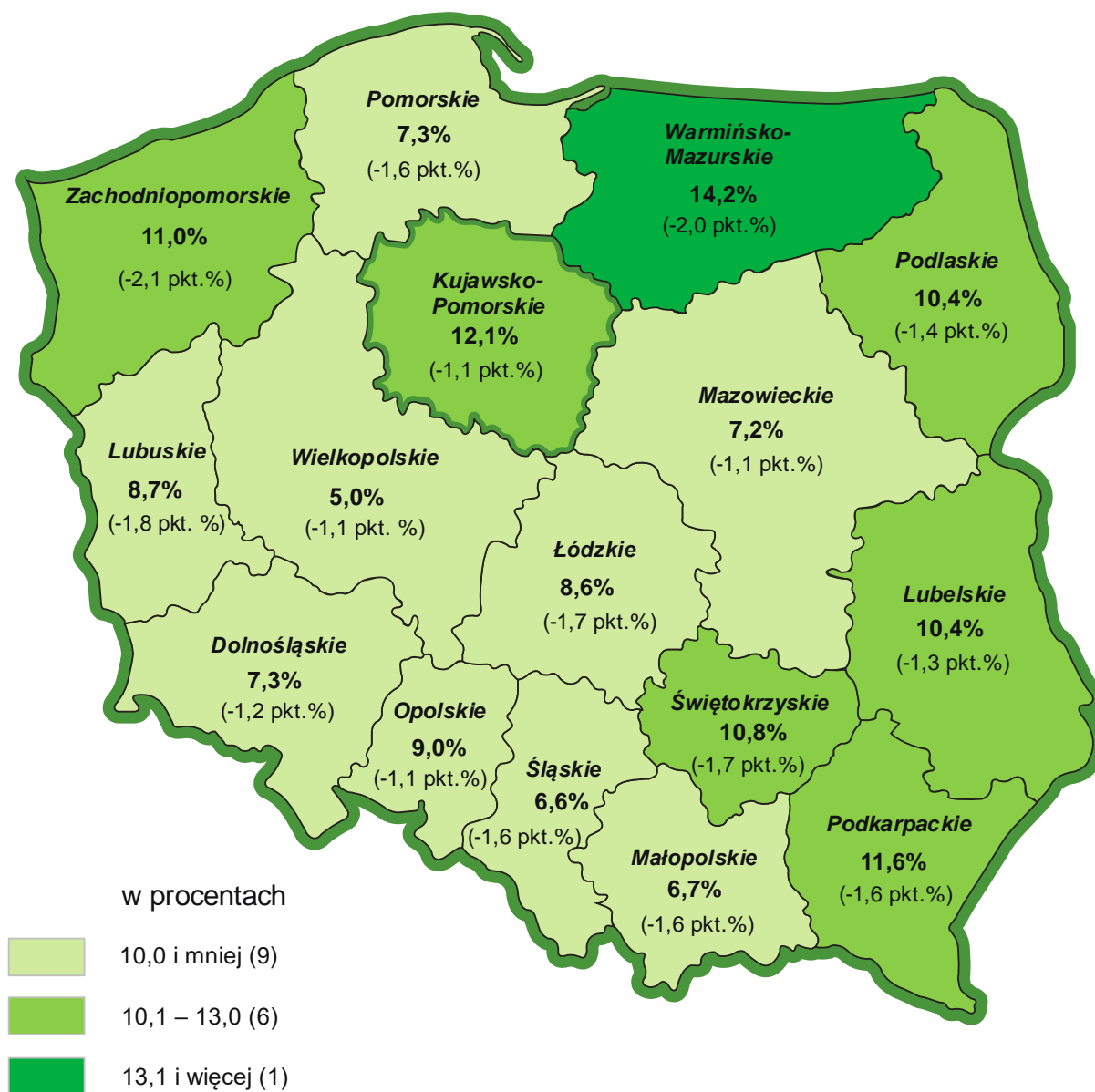
Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS.

**WYKRES 12. ZMIANA WYSOKOŚCI STOPY BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W GRUDNIU 2016 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2004 R.
(w punktach procentowych)**

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS.

MAPA 1. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTWA. STAN W KOŃCU GRUDNIA 2016 R.

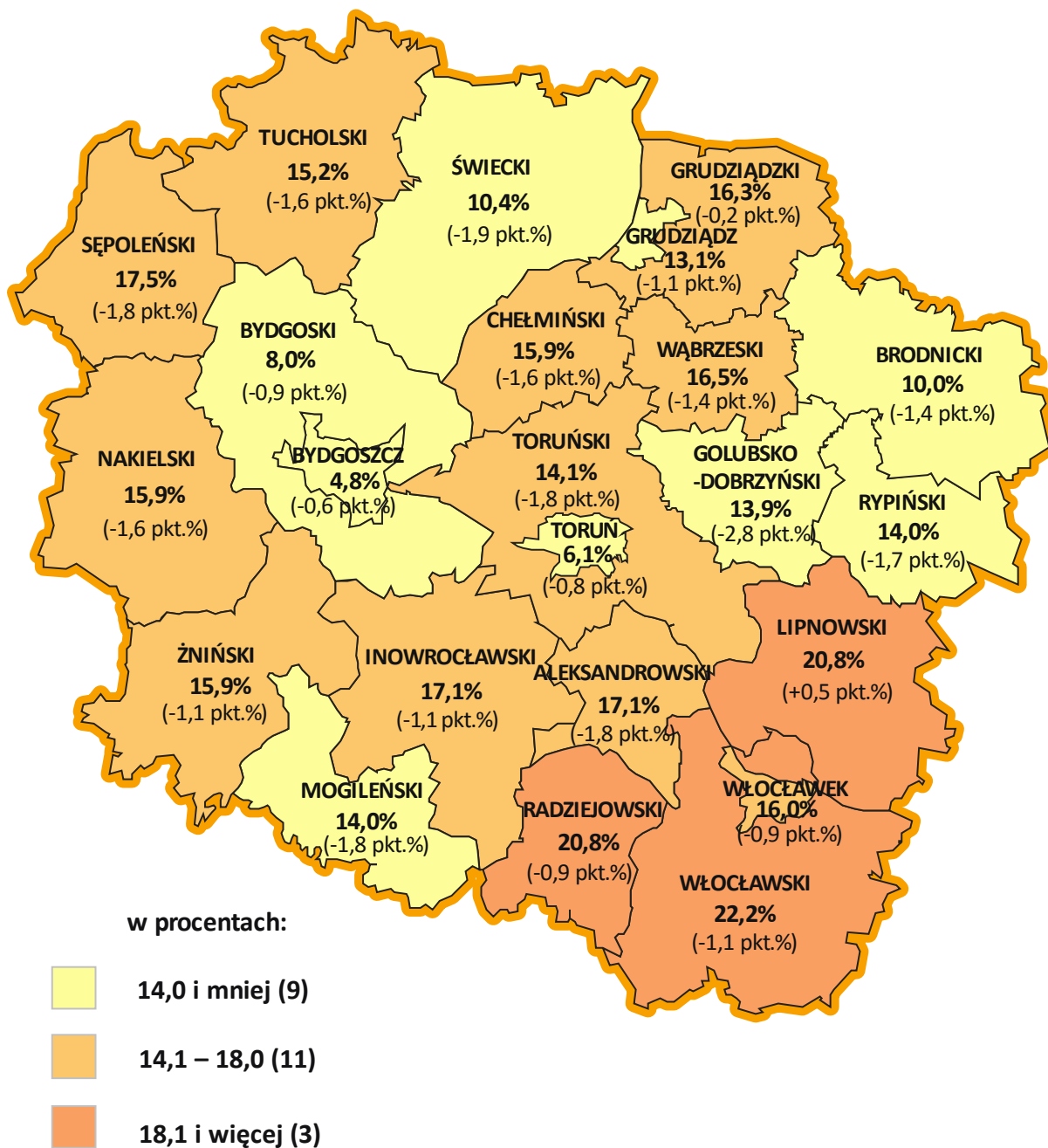

Polska: 8,3% (-1,4 pkt. %)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2015 R.)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS

**MAPA 2. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.
STAN W KOŃCU GRUDNIA 2016 R.**

Polska: 8,3% (-1,4 pkt.%)

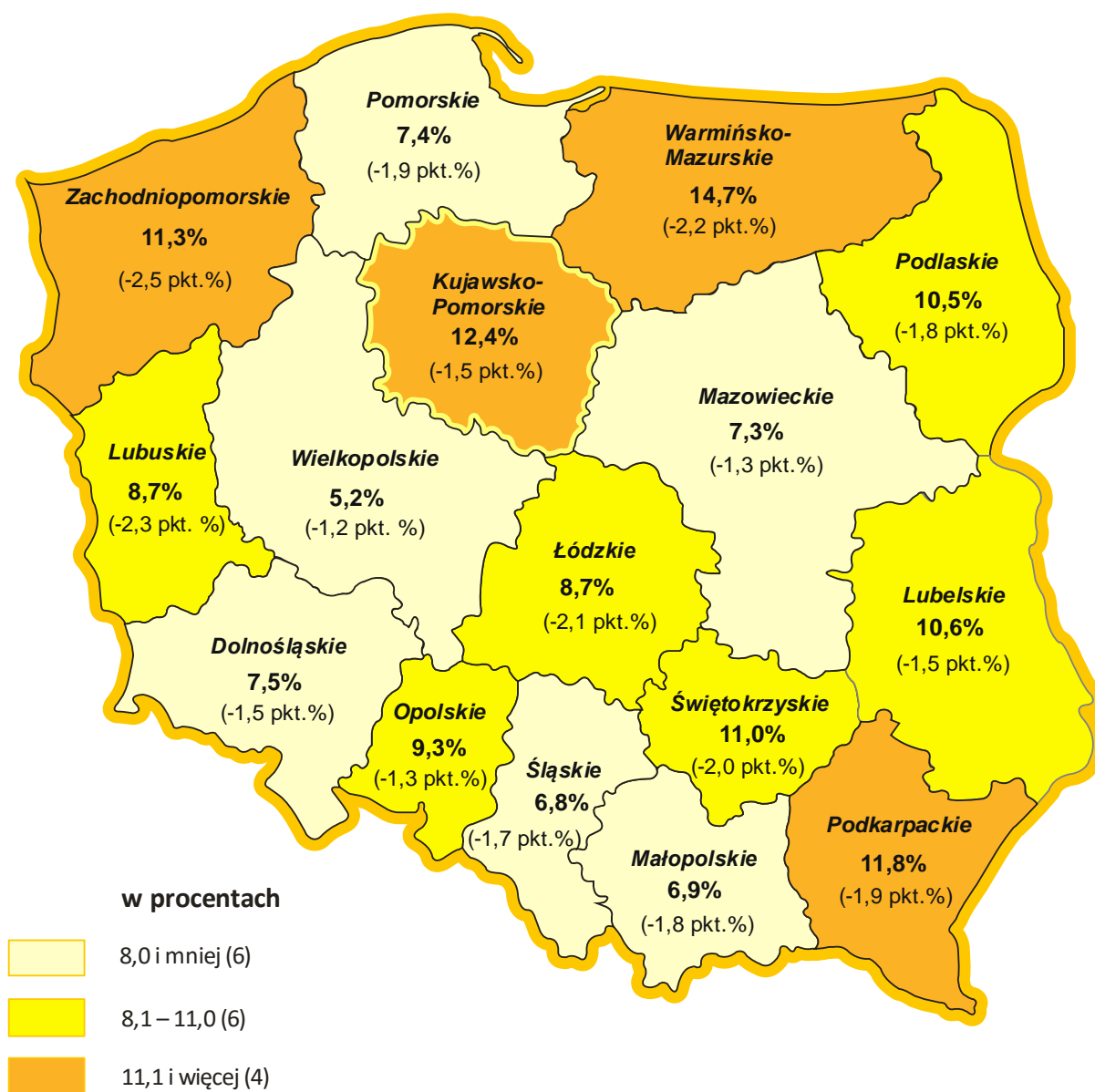
Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 12,1% (-1,1 pkt.%)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2015 R.)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

MAPA 3. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTWA. STAN W KOŃCU LUTEGO 2017 R.

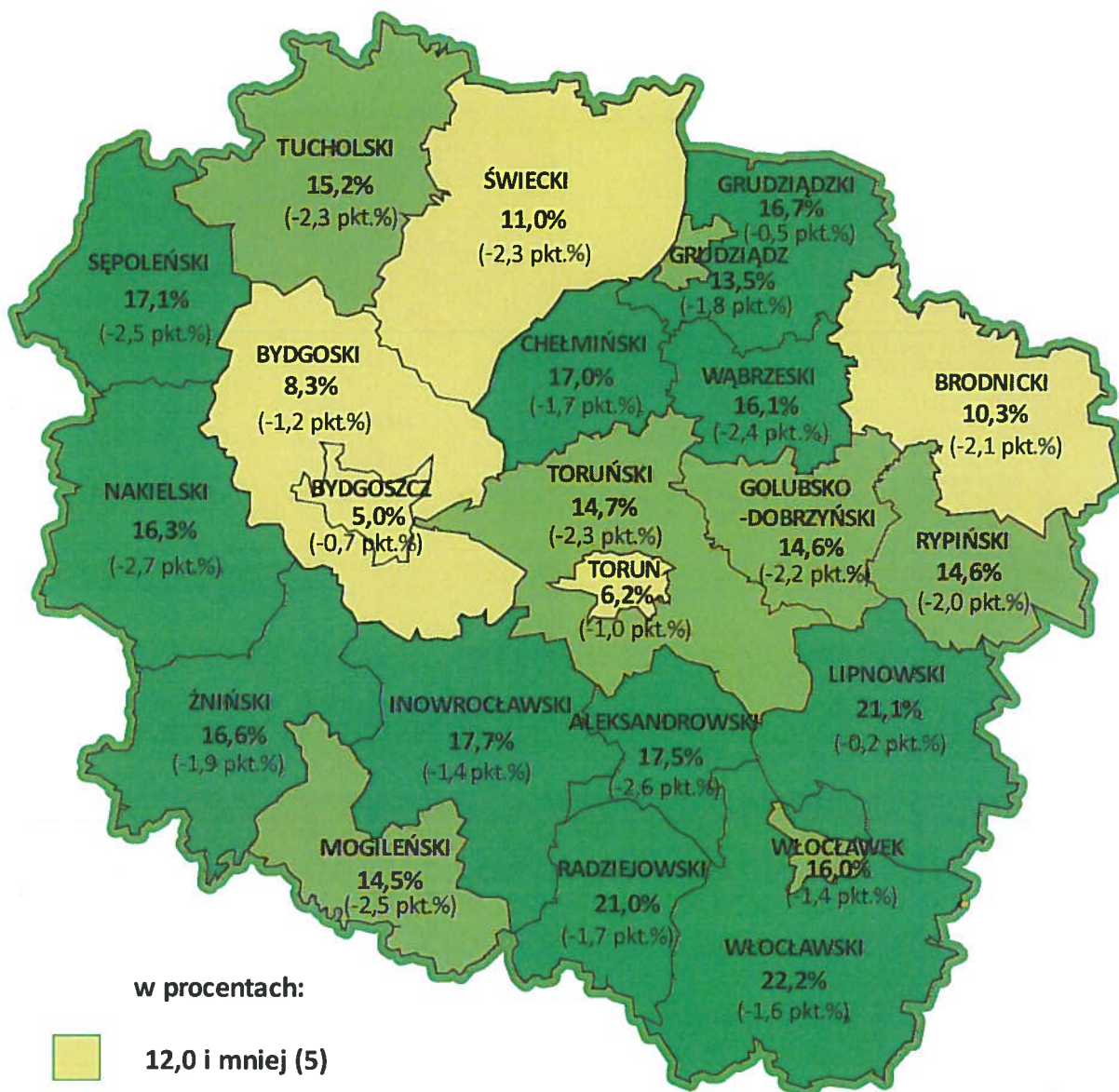

Polska: 8,5% (-1,7 pkt.%)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU LUTEGO 2016 R.)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS

**MAPA 4. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.
STAN W KOŃCU LUTEGO 2017 R.**

w procentach:

- 12,0 i mniej (5)
- 12,1 – 16,0 (7)
- 16,1 i więcej (11)

Polska: 8,5% (-1,7 pkt.%)

Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 12,4% (-1,5 pkt.%)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU LUTEGO 2016 R.)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

DYREKTOR

Artur Janas